

Dramatična napetost sudetskega problema

Praška vlada popušča vedno bolj — Nemčija grozi odkrito z napadom — V Londonu izjavljajo, da Anglija ne bo kriva, ako miru ne bo mogoče ohraniti

VAŽNE SEJE PRAŠKE VLADE.

PRAGA, 27. avgusta. Lord Runciman je sprejel včeraj zopet delegacijo stranke sudetskih Nemcev. Popoldne je pa bil vodja nemške delegacije poslanec Kundt pri predsedniku vlade dr. Hodži, s katerim sta razpravljala o podlagi za nadaljevanje direktnih pogajanj. Tudi za danes so napovedani nekateri novi sestanki.

PRAGA, 27. avgusta. Praška vlada je predvčerajšnjim in včeraj, deloma tudi pod predsedstvom prezidenta dr. Beneša razpravljala o novem načrtu za rešitev narodnostnega problema, ki je bil sestavljen na temelju znanih pobud lorda Runcimana. Dasi ni bilo o sklepih vlade izdano nobeno uradno ali javno poročilo, se je na odločujočem mestu izvedelo, da je vlada po dolgih debatah, ki so bile včasih zelo dramatične, v načelu odobrila novi načrt. Po tem načrtu se opušča dosedanje stališče glede ustave in notranje ureditve države. Vlada je opustila svoječasni načrt o obnovitvi nekdanjih dežel in pristala tudi na spremembo ustave. Nova notranja ureditev predvideva razdelitev na kantone po švicarskem vzoru. Število teh kantonov ni dokončno določeno.

PRAGA BO MORALA PLAČATI MIR.

Poleg tega načrta, ki naj bi služil kot podlaga za nadaljnja pogajanja, je razpravljala vlada tudi o postopku pri pogajanjih in o ukrepih v primeru ponovnega neuspeha. Važno je bilo vprašanje, na kak način bi se v praksi izvedle nove upravne reforme in kako bi se spravile v sklad z interesi vseh sestavnih delov in z državo kot enoto. Pri tem se je ventiliralo tudi vprašanje eventualnega plebiscita, ki naj bi pokazal pravo razpoloženje državljanov v posameznih pokrajinah. Ako se vsa prizadevanja za sporazum kljub posredovanju lorda Runcimana in popustljivosti vlade ne bi obnesla, bi bila vlada pripravljena na to, da se skliče konferenca na Čkoslovaškem vprašanju najbolj zainteresiranih vlesil, t. j. Anglije, Francije, Nemčije in Italije. Češka vlada gre torej do skrajnih koncesij in se že sedaj zaveda, da bo morala ohranitev miru v Evropi plačati s težkimi žrtvami.

ODKRITA NEMŠKA GROŽNJA.

LONDON, 27. avgusta. Kakor se izve, je Nemčija intervenirala v Londonu, in obvestila o tej intervenciji tudi še druge velesile, naj bi se rešitev vprašanja sudetskih Nemcev pospešila, kajti nemško mnenje ne vzdrži več dolgega zavlačevanja. V primeru še nadaljnjega zavlačevanja bi morala Nemčija osvojiti prepričanje, da pomeni vse le izigravanje. To bi jo prisililo, da sudetskonemški problem sama reši z neposredno intervencijo. Da pomeni ta »neposredna intervencija« dejansko vojaško intervencijo, so si tu popolnoma na jasnem. Zato je vplivala ta nemška grožnja na London zelo vznemirljivo. To je tudi glavni vzrok, da se je londonska vlada odločila pospešiti tempo svoje posredovalne akcije.

PRED GOVOROM SIRA SIMONA.

LONDON, 27. avgusta. Angloška vlada je sklenila, da bo na nemško intervencijo odgovorila v Berlinu s protintervencijo. Hkrati je bilo sklenjeno, da bo izjavo vlade o njenem stališču do vprašanja nemškega vojaškega napada na Češko poslala tudi podal dancs bivši zunanji in sedanji trgovinski minister sir John Si-

mon na zborovanju v Lenarchu. Njegova izjava se pričakuje povsod z največjim zanimanjem in očitno nestrpnostjo. Kakor se zatrjuje bo sir Simon v imenu vlade izjavil, da želi Anglija mirno poravnavo spora okoli Čehoslovaške, da pa bo v primeru ako njena mirovna prizadovanja ne bi uspela, ostala zvesta svoji zavezni- ci Franciji, katero veže s Čehoslovaško pogodba o vzajemni vojaški pomoči. Ta izjava ne bo pomenila nobene grožnje, bo pa razpršila v Berlinu vse dvome, ki morda v tem oziru še obstojajo. V Berli- nu namreč še vedno ne verujejo, da bi Anglija v primeru nemškega napada na Čehoslovaško odgovorila z vojno na- povedjo.

ANGLEŠKO JAVNO MNENJE.

LONDON, 27. avgusta. Tukajšnji listi ugotavljajo, da se dogodki okoli češko-slovaškega problema razvijajo vedno bolj

dramatično. Vsak dan rodi nove momente, ki položaj razčljujejo ali pa še bolj zapletajo. Vsakemu optimizmu sledi takoj nov pesimizem. Iz tega sklepajo listi, da ni mogoče staviti nobenih zanesljivih prognoz. Nihče ne ve, ali bo mogoče doseči mirno poravnavo, ali pa je vse to kar se zadnje tedne godi le brezplodno odganjanje krvavih dogodkov, ki se pripravljajo. Anglija bo storila vse, da se mir ohrani, in ako se ne bo, ne bo njena krivda.

V NEMČIJI ZANIKAJO.

BERLIN, 27. avgusta. Reuter. V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da vesti evropskega tiska, po katerih naj bi bila Nemčija sporočila velesilam, da bo v primeru nadaljevanja zavlačevanja rešitve sudetskega vprašanja prisiljena s silo podpreti prizadevanja sudetskih Nemcev, nikakor niso resnične.

Nepopisna predrznost sudetskih Nemcev

**OPIS ANGLEŠKEGA LISTA. SUDETSKI NEMCI SE OBNAŠAJO KAKOR DA
ČEŠKOSLOVAŠKE SPLOH VEC NI.**

LONDON, 27. avgusta. »Daily Express« piše: Notranjepolitični položaj na Češkoslovaškem postaja zaradi postopanja sudetskih Nemcev vedno bolj napet. Obnašanje Nemcev postaja zadnje dni tako predrzno in izzivalno, da je mogoče le z največjim samozatajevanjem s strani Čehov vzdržati v tem položaju. Nemci se obnašajo kakor absolutni gospodarji položaja in njihova intransigentnost presega vse meje. Tujec, ki pride v nemške kraje dobi utis, da sploh ni na Češkoslovaškem. Povsod pozdravljajo samo še s hitlerjevskim pozdravom, povsod prepevajo nacistične pesmi in se sploh obnašajo kakor da med njimi in Češkoslovaško sploh ni nobenih vezi več. Psihoza nadutosti in sovraštvo presega vse meje. Kjerkoli drugje na svetu bi se del državljanov obnašal tako kakor se sudetski Nemci, bi država nastopila kakor velevoja veljavni državni zakoni, le Čehi ohranjajo mirno kri in zaslužijo zato občudovanje vsega sveta. Resno pa nastaja

ja vprašanje, ali bo po vsem tem še sploh mogoče kdaj kolikortoliko složno sožitje med sudetskimi Nemci in Čehi?

PRAGA, 27. avgusta. Stranka sudetskikh Nemcev je izdala razglas v katerem poziva svoje pristase, zlasti pa svoje pod firmo »rediteljev« skrite napadalne oddelke, naj skrbе odslej sami za »varnost pred marksističnim izživljanjem«. Ta razglas pomeni dejansko le to, da hočejo Nemci izzvati svoje socialistične nasprotnike do reagiranja in potem planiti po njih. S tem bi se jih na eni strani iznebili, na drugi pa bi potem vpili v svet o strahotnih razmerah na Češkoslovaškem, ki jih silijo, da se morajo celo sami borit' za varnost svojega življenja. V ozadju je pa še tretja namera: pripraviti opravičilo za eventualno oboroženo intervencijo Nemčije. Položaj se poostruje tudi še zaradi tega, ker so sklenili tudi nemški marksisti seči po samopomoči proti henleinovcem.

Plačilo za eventualno nevtralnost

ŠAHOVSKA IGRA ITALIJE IN NEMCIJE. OBE DRŽAVI BOSTA ZAHTEVALI ZA NEVTRALNOST DRAGO PLACILO.

LONDON,, 27. avgusta. »News Chronicle« razpravlja o položaju v Evropi s posebnim ozirom na Italijo in Nemčijo ter pravi, da moreta Rim in Berlin dokler ostaneta odprti špansko in češkoslovaško vprašanje, držati v šahu vso Evropo. Sistematično moreta pritiskati sedaj na to in zopet na ono bolno mesto, da bi izvlekli iz tako nastalega položaja čim več koristi za sebe. Vendar, meni list, je zelo verjetno, da bi v primeru vojne zaradi

Grozoten atentat v Jafi

JERUZALEM, 27. avgusta. Kot odgovor na zadnjo eksplozijo peklenskega stroja pod nekim tovornim avtomobilom na živilskem trgu v Jeruzalemu, so razstrelile včeraj angleške čete v vasi Saab vzhodno od Akrona 120 arabskih hiš, 100 hiš so pa razstrelile tudi v Jemini. V Jafii je bil včeraj izvršen atentat, ki je terjal 22 smrtnih žrtev. Skoraj istočasno je bil v bližini Jafe napaden angleški vojaški avtomobil. Šofer in spremljevalec sta za posledicami poškodb umrla.

LONDON, 27. avgusta. Ves angleški tisk obsoja včerajšnji atentat v Jafi. Danes je odpotovalo od tu v Palestino 120 posebno izvežbanih policijskih uradnikov. Tudi angleška vojska dobi okrepitev. Iz Egipta odide v Palestino cela brigada.

Borza. C u r i h, 27. avgusta. D e v j -
z e : Beograd 10, Pariz 11.9325, London
 21.2825, Newyork 436.50, Milano 22.975
 Berlin 175, Dunaj 25, Praga 15.05.

Vreme. Mirno, oblačno in nekoliko toplejše. Krajevne nevihte niso izključene.

Zapiski

O bistrjih in majhnih ljudeh

Spoznanje o enakosti ljudi temelji na tem, da noben človek ni resnično bister, ki ni nekoč spoznal, da je prav za prav neumen. Ni velikega človeka, ki bi se včasih ne čutil majhnega. Nekateri ljudje se nikoli niso čutili majhne, toda vpravi ljudje so tisti, ki so majhni. — G. K. Chesterton.

Kako delajo drugod

Bolivajska vlada je izdala dekret, ki prepoveduje tujcem vmešavati se v bolivijske zadeve. Prav tako ne smejo nositi tudi tujih zastav in tujih političnih znakov. Obenem pa prepoveduje duhovščini vnašanje politike v izvrševanje verskega kulta.

Diplomat o mednarodnem položaju

Českoslovaški poslanik v Bruslju, dr. Slavik, je predaval českim akademikom o mednarodnem položaju ter prišel do tega zaključka: Smemo upati, da se bo mir obdržal in se ni treba udajati pesimizmu, ki se kaže tu in tam. Podlaga nad v mir je enotnost naroda, njegova moč in pripravljenost. Narod mora imeti zaupanje v svoje voditelje in iz njega zajemati tisto vzvišeno mirnost, ki je njegov zanesljiv varuh.

Bodočnost Balkana

Beograjska revija »Vidici« priobčuje članek o rastočem nemškem in italijanskem vplivu na Balkanu. Pisec članka pravi, da je treba odločno nadaljevati s konsolidacijo razmer na našem polotoku in s sodelovanjem med balkanskimi državami. Danes je to spričo zboljšanega razmerja med Jugoslavijo in Bolgarijo ter Grčijo in Turčijo res mogoče, kajti o tem vedno bolj govorijo tudi Romuni. Mogoče bi bilo ustvariti nov, velik, samostojen blok, ki bi sam odločal o sebi in mogel soodločevati o usodi Evrope.

Balkan je vstopil v zgodovino s staro Helado, ki je dala človeštvu umetnost, filozofijo in življenjski ideal, počivajoč na harmoniji mnogoličnosti. Tako harmonijo in enotnost bi mogel predstavljati tudi današnji Balkan v svoji mnogoličnosti. Zakaj bi danes ne mogel novi Balkan zgraditi v duhu tisočletne tradicije svoj novi svet in sodelovati pri ustvarjanju nove, lepše Evrope, ki je tako razrvana in neenotna?

Močna roka

Načela zahtevajo svoje žrtve. Cimbolj jih ljudje izvajajo nad soljudmi, tem več žrtev je. Cudim se, da je zadnje čase pri nas toliko govora o „močnih roki“, ki naj bi že prišla, nam uredila razmere in nas vodila. Ali res potrebujemo vedno rablja in trinoga? Ali ne znamo pametno in po vesti živeti? Ali res nismo več kot čreda živine? Seveda, laže je kar tako živeti in capljati za zvoki piskača, ki je gnal čredo podgan za seboj, kakor pa polno iz sebe živeti. (St. L. „Mladika“.)

[illegible]

Maribor, 27. avgusta.

V propagandni politični literaturi prevladuje še danes tako po svetu kakor pri nas miselnost o različnih dobah, v katerih gospodujejo človeštvu različne »rase«. Pri tem se seveda omenja, da je latinska rasa, ki je bila nekoč gospodovala, danes v propadanju ter da je nastopil čas germanske rase. Slovanski narodi pa kaj radi govore, da čas slovanske rasi še ni prišel ter da njim pripada bodočnost.

Minogrede naj omenimo, da je že samo ime »germanska rasa«, ali latinska in slovanska, zgrešeno ter da moramo pod temi izrazi pravilno razumeti le jezične skupine. Ker pa se je takšno imenovanje in klasificiranje sorodnih narodov že tako udomačilo, da je splošno v rabi, bomo tudi mi pod pojmom n. pr. germanske rase razumeli skupino narodov, ki so si v sorodstvu ne samo po jeziku, temveč tudi po drugih znakih, ki kažejo na verjetnost skupnega porekla.

Trditve, da je n. pr. zlata doba latinske rase za nami, imajo osnovo v dveh predpostavkah. Prvič v zgodovinskem dejstvu, da nič ni večno in da traja doba, v kateri neka rasa gospoduje, le več ali manj točno določen čas. Drug prijem, ki je osnova omenjenemu mišljenju, so demografski podatki.

Uspehi demografske politike so v Evropi kaj različni in prav nič ne potrjuje domneve, da je latinska rasa izgubila svojo prevlado v korist germanske. Saj je letni prirastek nemškega naroda procentualno le malo višji od francoskega in italijanskega. Letni prirastek Romunije, ki spada tudi med romanske države, pa je zelo velik in celo v isti višini kot letni prirastek raznih slovanskih držav.

Čisto drugo sliko kot zapadne države, pa najsi so latinske ali germanske, nudijo slovanske države, pri katerih je število rojstev vsako leto visoko nad številom smrti. Slovanske države so začele prav za prav živeti šele po svetovni vojni. Po obeh prej omenjenih glediščih jim pripada lepa bodočnost. Statistiki so že izračunali, kdaj bo v Evropi več Slovanov kot Germanov in Romanov skupaj. Seveda to še ne pomeni, da bodo svetu gospodovali že samo zaradi tega, kajti navadno prevladuje intelektualno in moralno visoko stoječa manjšina in dovolj imamo vzgledov, kako ogromnim množicam gospoduje le peščica energičnih ljudi.

Ogromen napredek, ki ga kažejo prav vse slovanske države, nas vendarle navdaja z upanjem, da bo prišel čas, ko ne bo Slovan samo sluga in tlačan drugih narodov in to takih, ki se smatrajo, da jih je poklical Bog, da drugim gospodarijo.

Bodočnost posameznih slovanskih držav bo pač odvisna od njih samih. Vsakdo je sam svoje sreče kovač. In reči moramo, da si jo Slovani kujemo kaj različno. Češkoslovaška si je izbrala n. pr. demokratsko obliko državnega življenja. Notranja kohezija je v bratski republiki veliko večja kot v marsikateri avtoritarni državi. To pa iz čisto preprostega razloga, ker vsak državljani vé, da brani svojo svobodo, ki bi jo s propadom države gotovo izgubil. Češkoslovaška demokracija je vzor včas tudi zapadnim demokracijam. Za zgled bi pa morala biti tudi ostalim slovanskim državam, ki so si izbrale druge oblike vladavine, totalitarne, avtoritativne ali kakorkoli bi jih že imenovali.

Energična izjava ruskega maršala Blücherja, ki je ob priliki nedavnih spopadov z Japonci dejal, da on ni carski general Kuropatkin (ki je, kakor znano, zakrivil poraz pri Port Arthurju) in da se japonskih groženj prav nič ne boji, jasno kaže samozavest nove Rusije.

Poljska, Bolgarija in Jugoslavija so v precej podobnem položaju. Nedavno je preko 100.000 poljskih kmetov zahtevalo, da se dovoli povratek njihovemu voditelju Witosu, ki je že osem let v emigraciji. Po vsej priliki bodo vladajoči krogi, iz bojazni na eni strani pred zapadnim sosedom, na drugi strani pa zaradi vse večjega odliva kmetijskih množic v ekstremne struje, Witosu dovolile povratek v domovino in s tem pristopile k reševanju težkega notranjega problema. Bolgarija je s solunskim dogovorom kretnila po novih potih, za katere je videti,

Rekonstrukcija beogradske vlade

ODSTOP TREH MINISTROV IN IMENOVANJE NJIHOVIH NAMESTNIKOV.

BEOGRAD, 27. avgusta. Včeraj je bil izdan tu sledeči ukaz: »V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. in z ukazom kraljevih namestnikov so bili dne 25. t. m. odobreni odstopi trgovskega ministra dr. Milana Vrbanića, vojnega ministra generala Ljubomira Marića in ministra za telesno vzgojo dr. Vekoslava Miletića, ki so bili postavljeni na razpolago. Za novega vojnega ministra je bil imenovan armadni general Milutin Nedić, dosedanji načelnik glavnega generalnega štaba; za trgovskega ministra je bil imenovan poslanec inž. Nikola Kabalini; za ministra za telesno vzgojo ljudstva je pa bil imenovan dosedanji splitski župan dr. Mirko Bujić.«

Novi vojni minister je bil rojen 26. oktobra leta 1882 v Sopotu v Srbiji. Inž. Nikola Kabalin se je rodil 9. septembra leta 1890 v Novem Vinodolu na Hrvatskem. Pri petomajskih volitvah je bil izvoljen za poslanca kot Baričevićev pristajaš na Jevtičevi listi. Lani je prestopil v JRZ. Dr. Bujić je bil rojen leta 1894 v Splitu. Po poklicu je tajnik zbornice za TOI v Splitu. Pred meseci je bil imenovan za splitskega župana. Prej je bil pristajaš SDS.

Razdor v nacistični Španiji

NASPROTJA MED FRANCOVCI IN FALANGISTI. NACIONALISTIČNI GARDISTI STRELJALI NA AVTO ITALIJANSKEGA POSLANIKA.

PARIZ, 27. avgusta. V vrstah španskih nacionalistov se je razdor v zadnjem času še povečal. Nasprotja med pristaši generala Franca in falangisti se niso niti po zadnjih razračunavanjih nič zmanjšala, ampak celo povečala. V zaporih je še vedno več sto uglednih falangistov. Tudi odpor nekaterih Francovih formacij in celo vodilnejših vojaških osebnosti priti samovolji italijanskih in nemških častnikov traja dalje. V nekaterih delih nacionalistične Španije, zlasti v San Se-

bastianu, se nemiri ponavljajo. Mesto je pod posebnim nadzorstvom nacionalističnih gardistov. To je tudi pravo ozadje incidenta, ki se je zgodil v noči od ponedeljka na torek. Nacionalistični gardisti so hoteli ustaviti neki avtomobil, ker se jim je zdel sumljiv, ker pa sofer na znake ni reagiral, so pričeli streljati. Šele nato se je ugotovilo, da je to avto italijanskega poslanika. Poslanik in njegova žena sta bila lažje ranjena le od drobcev razbitih šip.

Republikanski uspehi ob Zujari

SAINT JEAN DE LUZ, 27. avgusta. Iz republikanskega tabora poročajo, da se ofenziva republikanskih čet na estramudskem bojišču nadaljuje s popolnim uspehom. Sedaj je trdno v republikanski posesti ves pas ozemlja južno od reke Zujare. Tu so čete vdrle 20 km globoko in pregnale sovražnika z njegovih postojank. Umik je bil tako nagel, da so republikanci zajeli 12 topov 23 strojníc, 2 tanka in več sto pušk. Obenem so ujeli 236 nacionalistov. Pač pa priznavajo tudi republikanska poročila, da so nacionalistične čete ob Ebru in na odseku pri Artani napredovale in so se morali republikanci deloma umakniti.

SPOPAD PRI GIBALTARJU.

GIBALTAR, 27. avgusta. Reuter. Republikanski minonosec »Jose Luis Diaz«, ki se je vračal iz Le Havre, je bil včeraj v gibraltarski ožini napaden od skupine nacionalističnih bojnih ladij in prišiljen k boju. Boj je trajal dve uri in pol, vendar se je minonoscu posrečilo ubežati. Več mornarjev je bilo ubitih.

Mimejši položaj v Franciji

PARIZ, 27. avgusta. Reuter. Po zadnjih presojah položaja se zdi, da bo Daladier s svojimi zahtevami uspel. Na več rajšnji seji komunističnega poslanskega kluba so zahtevali le pojasnila v nekaterih vprašanih Daladierjevih načrtov. Socialisti so sklenili, da vlade zaradi socialnih zakonov ne bodo vrgli. Tudi republikanski socialisti so se odločili za sklep, da vladi, ki je itak že v težavnem položaju, ne bodo povzročali še novih neprikl.

POSKUS DEMONSTRACIJ V PARIZU.

PARIZ, 27. avgusta. Avala. Agencija Havas poroča: Strokovna zveza senškega departmana je imela sinoči zborovanje, na katerem je razpravljala o nedeljskem Daladierjevem govoru. Vsi govorniki so se izrekli za ohranitev socialnih zakonov, zlasti pa pa 40 urni delovni teden. Po zborovanju so hoteli nekateri demonstrirati, a jih je policija razgnala. Red in mir sta bila kmalu obnovljena.

da bodo bolj odgovarjala narodnim željam in potrebam kot so dosedanja. Razmere pri nas so itak dovolj znane. Država s takim človeškim materialom in takimi prirodnimi bogastvi bo, ko bo notranje konsolidirana, predstavljala še veliko večjo moč kot jo že danes predstavlja.

Vse slovanske države imajo kot mlade države nerešene notranje probleme. Dobra volja in čas bosta storila svoje in tedaj se Slovanom ne bo več treba bati, če bi pohlepen tujec segel po njihovi zemlji.

Rr.

Japonska ofenziva

TOKIO, 27. avgusta. DNB. Japonske čete so pričele davi splošno ofenzivo proti Hankovu. Japonci so zasedli več strateško važnih položajev in prisilili kitajske čete zahodno od Fojandija k umiku. Severno od veletoka Jangceja so se japonski oddelki približali Lusavu in napredovali prodiranje v južnozahodni smeri.

ODMEVI BERLINSKE PARADE.

LONDON, 27. avgusta. »The Times« pišejo o paradi nemške vojske pred Horthyem in pravijo, da je napravila tudi na tuje opazovalce velik vtis. Nemčija si je v manj ko štirih letih ustvarila močno vojsko, ki nič ne zaostaja za ono izza carstva. O tej paradi pišejo tudi drugi angleški listi in pravijo, da je vzbudila veliko senzacijo. Posebno pozornost so povzročali ogromni topovi.

VUILLEMINOVO POROČILO.

PARIZ, 27. avgusta. Letalski poveljnik general Vuillemin je po vrnitvi iz Nemčije izčrpno informiral francosko vlado o položaju nemškega oboroževanja. To poročilo je tudi v glavnem povzročilo, da se evropski položaj v Franciji resnejše presoja in da bo vlada poskrbela za še večjo pripravljenost Francije.

RUNCIMANOV WEEKEND.

PRAGA, 27. avgusta. Lord Runciman in njegova žena bosta preživela današnji popoldan in nedeljo na gradu grofa Aldringena v Toplicah. Grof Aldringen je sin nekdanjega avstrijskega diplomata in se doslej ni ukvarjal s politiko, nedavno se je pa pridružil sudetskonomski stranki Konrada Henleina. Grof je živel zadnje čase večkrat v Londonu in pozna lorda Runcimana že od tam.

1. SEPTEMBRA OTVORITEV AVTOBUSNEGA KOLODVORA.

Maribor 27. avgusta.

Dela pri novem avtobusnem kolodvoru na Glavnem trgu so v glavnem končana. Pri kolodvorskem paviljonu so te dni položili v zemljo tri velike cisterne za nafto in bencen, ker bodo tam postavljene črpalke. Otvoritev najmodernejšega avtobusnega kolodvora v državi bo 1. septembra. Tega dne bo ves promet osredotočen pred kolodvor, tako da avtobusi ne bodo postajali več pred mostom in na drugih mestih Glavnega trga. Kakor doznavamo, javna telefonska govorilnica ne bo v dosedanji avtobusni prometni pisarni, marveč nasproti Benkove trgovine, kjer bodo postavili novo celico.

Drobne vesti

Nova groba. Danes je umrl v Pekrah g. Josip Knorke, tkalski mojster. Pokojnik je bil v vseh krogih priljubljen in spoštovan. — V Mariboru je umrl g. Janez Milinarič, voznik, star 68 let. V njem izgubi Združenje prevozniških obrtnikov dobrega tovariša. Zalujočim ostalim naše sožalje!

Ker ga je ljubica zapustila. Peterneš je imel ljubico, ki pa ga je zapustila. Zato je bil tako jezen, da se je maščeval na ta način, da je pritril na vrata, kjer ljubica stanuje, sramotilni listek. Vendar ga je pisava izdala in se bo moral zagovarjati.

Elektrika ga je ubila. Pred desetimi dnevi je nenadoma umrl dvanaestletni Janez Bračič v Slov. Bistrici. Zdravnik ni mogel ugotoviti vzroka smrti, zato je bila uvedena preiskava, ki je dognala, da je otroka usmrtil električni tok pri nezavarovani električni napeljavi.

Nesreča v Vetrinjski ulici. Franc Berič je v Vetrinjski ulici podrl učenca tretjega razreda Ivana Zupaniča. Pri padcu si je Zupanič zlomil nogo in so ga prepeljali v bolnišnico. Fant je hotel prekorajčiti cesto, kolesar pa je vozil s precejšnjo brzino in ni mogel kolesa več ustaviti.

Avtomobil povozil žensko. Neki mariborski avtomobilist je blizu viadukta na Tattenbachovi ulici danes zjutraj povozil 39-letno železničarjevo ženo Terezijo Bajda. Sunek je bil tako silen, da je avtomobil strl ženi več reber in zlomil roko.

Kolesarska nesreča. Ko je prikolesaril Ivo Vomer po Sodni ulici proti Prešernovi ulici, je na vogalu zavozil v enoprežni izvoščkov voz, ki ga je potem vlekel več metrov po cesti. Sele stražnik je ustavil konja in tako preprečil večjo nesrečo.

Neprevидnost kolesarja. Hlapec Silvester Šmurc je vozil od Glavnega trga čez državni most. Pred njim pa je v isti smeri vozil škroplilni avto, katerega je hotel kolesar prehiteti. Da bi ne bil moker, je gvilnil noge in spustil pedala. V tistem trenutku pa je privozil nasproti avtobus in Šmurc je tako močno zavrl kolo, da ga je spodenilo in je padel tik pred avtobus. Sofer ni mogel več ustaviti in avto je vlekel Šmurca s kolesom vred po tleh. Le sreči je pripisati, da ni prišel pod kolesa.

Majhen ogenj. Krojaški pomočnik Alojzij Klinec je zvečer pozabil odklopiti električni tok in ponoči se je od vročega likalnika vnela deska, ki služi za podlogo. Dim se je valil skozi okno, k sreči pa je nevarnost opazila v isti hiši stanujoča Franciška Trabej in obvestila mojstra ter gasilce. Domači so ogenj sami pogasili.

Zopet trik s prodajo drv. K soprogji nadučitelja Josipa Conča je prišel ponujal drva že znani Potočnik. Gospa je pri njem res naročila tri metre drv in mu dala na račun din 400 din. Seveda ni bilo ne drv ne moža in g. Conča je zadevo prijavil policiji. Potočnik je že marsikatero tako potegnul.

Tudi breskve kradejo. Gostilničarju Dragu Zoharju iz Tržaške ceste so ponoči pokradli neznanci z vrta okoli 50 kg breskev.

Moko sta kradla. Ko sta delavca Parfant Ivan in Skruba France peljala za gostilničarja Mravljaka s kolodvora moko v mesto, sta med poljo zmaknila dve polni vreči.

Epilog romantičnega bega mlade juristke, hčerke beogradskego tovarnarja, o katerem smo že poročali, je kaj preprost in vsakdanji: dekle se je vrnilo v očetovo hišo. Po dolgem in vztrajnem prizadevanju očeta je namreč uslužbenec, s katerim je pobegnila, le povedal, kje jo »skriva«. Ko je Tatjana uzrla svojega očeta, se mu je vrgla krog vratu in zaihtela: »Pogrešila sem, očka, pelji me domov!« Oče jo je nemudoma posadil v avtomobil in odbrzel z njo proti Beogradu, zapuščen fant pa je presenečen in razočaran gledal za njima.

2,5 milijona dinarjev za delavske domove. Minister socialne politike je odobril ob priliki svojega obiska v Splitu predsedniku mestne občine 2,5 milijona din za delavska stanovanja.

Novice

Učitelstvo v obmejnih krajih

Gospodarska in socialna osnova, podkrepjena z narodno mislijo, je bila v vseh dobah najjačja opora v borbi slovenskega življa s tujimi zatiralci. (Učiteljski tovariš, 11. VIII. 1938.)

Popolnoma pravilna je rdečica, da je bila gospodarska in socialna situacija temelj, na katerem je bila zgrajena v preteklosti vsa borba za narodni obstanek. Kakor je bil potreben nekdašnji temelj, prav tako velja to tudi današnji čas. Kajti samo gospodarsko trden in socialno urejen narod se more očuvati pred imperializmom večjih družbenih zajednic.

Če pogledamo, kako je z osnovami za narodno žilavost in borbenost našega obmejnega življa, moramo z bridkostjo ugotoviti, da so ti temelji zelo nagniti. Že bežen pregled po številu dokaj skromnih člankov in razprav o našem obmejnem problemu nam da jasno sliko, da odteka slovenska zemlja kakor hudournik v tujčeve roke, da se prodajajo člani slovenskega naroda vzdolž cele naše meje za beraške dneve tujerodcem, da beže naši ljudje v množicah z grude, ki jih ne more preživeti! Slovenski obmejni živelj je sproletariziran, odvisen od drobtin iz bogatih miz gospodarskih mogotcev, v velikem številu tujcev. Naši ljudje na meji so lačni, zbegani, demoralizirani, v naravnem pogledu vedno bolj mlačni, kajti čedalje manj jih je, ki so gospodarji svoje zemlje, katera jih more resnično prerediti.

V naznačeni gospodarski in socialni sredini mora vršiti učitelj svoje prosvetno delo. Da bi moralo biti to temeljito in vsestransko, tega ni treba posebej poudariti. Toda poglejmo si, kakšni so za njega pogoji.

Prvi in najvažnejši pogoj za uspešno prosvetno delo smo si že ogledali, saj vemo, da slonita prosveta in napredek na gospodarskih in socialnih osnovah. V nadaljnjem našem pregledu momentov, ki so važni za učiteljevo delovanje pa pade najbolj v oči dejstvo, da primanjkuje na naše severni meji najmanj 23 novih šol in 211 učnih sob ter da pride na posameznega učitelja povprečno 55—60 učencev. To je za nas vsekakor porazna ugotovitev, če premislimo, kako skrbne in odgovorne zamejci.

Če naj učitelj v obmejnih krajih svojo prosvetno misijo resnično plodno izvršuje, mora v prvi vrsti do dobrega spoznanja, v kakšni gospodarski in socialni sredini živijo šolski otroci in kakšni so najrazličnejši križajoči se momenti, ki vplivajo na vzgojo. Do teh dognanj pa more priti učitelj šele po daljšem času in po temeljitih študijih okolja ter sploh vseh pogojev, ki igrajo v vzgoji važno vlogo.

Temu delu, ki ga zahteva njegov položaj, se učitelj ni mogel in se ne more posvetiti, ker niso za to dane prilike. Za spoznavanje teritorialnih razmer je potrebna dolga doba bivanja na enem mestu. Ker pa ni službene stalnosti, mora romati učitelj iz kraja, preden se more dobro razgledati.

Za vsak resen študij šolskega okoliša in za vzgojno delo po smernicah, postavljenih na osnovi prejšnjih spoznanj, pa je potrebna izobrazba. Koliko in kaj so napravile in še opravijo v tem pogledu učiteljske šole, to je znana stvar saj je bila že nešteto krat javno postavljena zahteva po izboljšanju izobraževalne za učitelje. Ker pride potemtakem učitelj v mnogočem nepodkovan na teren, je nujno, da se loti svoje izobrazbe. Kje in kako naj se te loti, ne ve, ker je brez objektivnega kriterija. Bili so sicer že poskusi v prejšnjih letih, da bi se udarili temelji za samoizobrazbo učiteljev; žal pa so se vsa ta stremjenja razblinila vsled težkoč. Šele v zadnjem času je postavil »Učiteljski pokret« solidne smernice za samoizobraževalno delo.

Pa če tudi se je hotel učitelj ob meji dokopati različnim vprašanjem do jedra, mu je bilo to silno oteženo radi slabega gnotnega položaja, ki je onemogočil stik s kulturnimi centri, s knjižnicami itd.

Ze te kratke ugotovitve glede obmejn

nih učiteljev nam morajo nujno narekovati sledeče zahteve:

Pri določanju učiteljev, ki bodo šli na mejo, je treba v bodoče temeljito izbirati. v obmejne kraje naj po možnosti na pridejo novinci; če pa že morajo, potem naj bodo nastavljeni na višjeorganiziranih šolah, dočim naj dobe mesta na nižjeorganiziranih šolah (eno in dvorazrednicah) učitelji z večletno službo!

Učitelji v narodno ogroženih in terensko težko dostopnih krajih, bi morali dobiti poleg redne plače še doklade, tako da bi bil njihov materialni položaj popolnoma neodvisen ter, da bi si mogli omisliti knjige, revije, časopise, radio, obiske zborovanj, gospodarskih in prosvetnih tečajev itd.

Za obmejno učitelstvo naj se v bodoče organizirajo **brezplačni tečaji**. Na teh bi morali predavati v prvi vrsti delavci s terena, t. j. učitelji, duhovniki, kmetje, delavci itd. V tečajih bi bila obravnavana gospodarska, socialna, kulturna in politična vprašanja, ki so povezana z našim obmejnim ozemljem.

Za **nameščenje** učiteljev k meji odnosno od nje mora biti odločilno **objektivno mnenje o sposobnostih**, ne smejo pa igrati tu nobene vloge strankarsko politični razlogi.

Za večja obmejna pokrajinska področja (n. pr. Kozjak, Slov. gorice, Prekmurje itd.) naj bodo določeni **posebni upravni organi, ki bi imeli nalogo sistematično proučevati razmere, stalno obiskati šole, biti učiteljem z nasveti vedno na razpolago in sploh dajati iniciativo za vsakršno delo ob meji**. Med referente za obmejno bi morali biti poklicani predvsem tisti, ki so na meji že več let uspešno delali.

Omogočiti je treba v bodočnosti tesno **sodelovanje učitelstva z vsemi pozitivnimi elementi**. V prvi vrsti bi morala začeti skupno delo obmejni učitelj in duhovnik; to pa v onem smislu, kakor je prikazal stvar svoječasno neki katehet v Učiteljskem tovarišu.

To je v glavnem nakazano vse, kar zadeva vprašanje obmejnega učitelstva. Snovi za razmišljanje je menda dovolj, verjetno pa tudi nekaj nasvetov, ki jih je ob dobri volji mogoče realizirati.

Erduš.

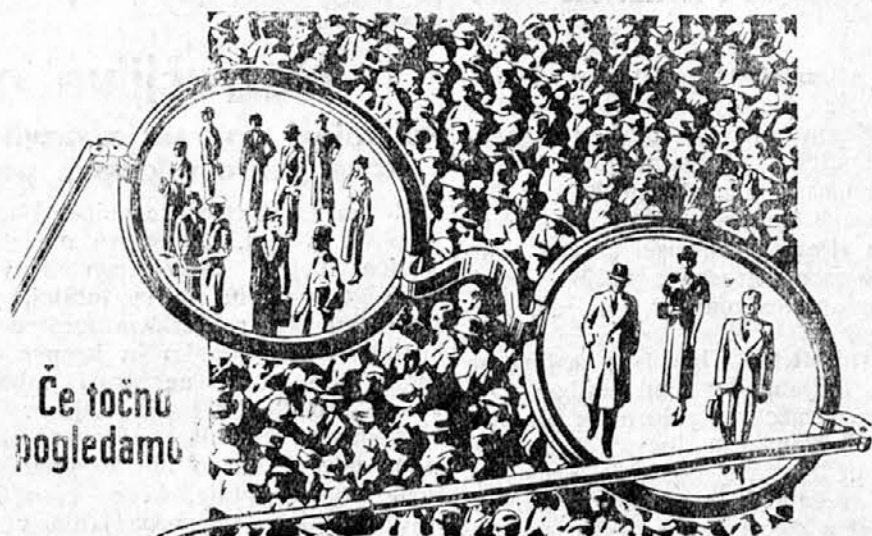
VERŽEJSKA OBČINA ZA ZGRADITEV SILOSA.

Veržejska občina je poslala banski upravi dopis, v katerem utemeljuje potrebo po zgraditvi silosa. Zadnji čas so ustanovili družbo za zgradbo silosov v državi. Tako gospodarsko ustanovo bi potrebovalo tudi Prekmurje. Najprimernejši kraj za to bi bil Veržej, ki ima najcentralnejšo lego za vse tri srece: ljubotinskega, murskosoboškega in dolnjo-lendavskega. Ti sreci so menda edini v banovini, ki pridelujejo več žita kakor ga sami potrebujejo. Tako bi vsak gospodar lahko spravil ves višek v skladiščih in bi mu ne bilo treba hiteti s prodajo četudi po najnižjih cenah. Silos naj bi se sezidal za žito in sadje, seveda s sušilnico, čistilnico in vsemi drugimi pritisklinami. narje in ki se je tudi zmanjšal. Sedaj nam

KONJSKE DIRKE V LJUTOMERU.

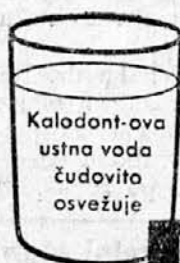
V nedeljo 4. sept. ob pol treh bodo na Cvenskem dirkališču običajne jesenske dirke, ki jih prireja Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru. Na sporedu je enovprezna heat vožnja za 4—12 letne konje, dalje enovprezna dirka za dveletne konje, enovprezna za triletno konje, ravna galopska dirka in dvovprezna dirka za tri do dvanajstletne konje. Na dirkah smejo startati samo konji, vzgojeni v Jugoslaviji. Vse nagrade znašajo din 6.500.—. Tekmuje se po mednarodnih kasaških predpisih. Prijave se sprejemajo dne 28. avg. od 9.—12. ure pri tajniku Žitku Francu v Ljutomeru. Posebno zanimiva bo dirka dveletnih konj, ker bo pri tej tekmoval prvič potomec znamenitega žrebca »Baka«. Ker so železniške zveze zelo ugodne je pričakovati velikega obiska.

Premovanje konj. V soboto, dan pred dirko bo premovanje konj Konjerejskega društva za Dravsko banovino in se prideve k temu premovanju do 120 konj

samo 3 od 10 nimajo zobnega kamna!

Med tisoči jih je le malo, ki ne trpe na zobnem kamnu. Nihče ni varen pred njim -- in s tem pred izgubo zob! Borite se zoper nevarni zobni kamen z rednim čiščenjem zob s Sargovim Kalodontom! Kajti edino Sargov Kalodont vsebuje v Jugoslaviji učinkoviti sulforicinoleat proti zobnemu kamnu.

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

ameriške pasme. Opozarjamo na to zlasti one, ki si želijo nabaviti dobrega konja, ker je tu najlepša prilika videti krasne živali.

HAJDUK ZVER POD KLJUČEM.

Znani hajduk Zver iz Grabonoša pri Gornji Radgoni se je že več mesecev skrival s svojo ženo Marijo po raznih gozdovih. Za svoje preživljanje sta skrbela z različnimi tatvinami, ki sta jih izvrševala po noči po vsej okolici. Kradla sta vse, kar jima je prišlo pod roko kakor gotovino, obleko in živeče, dokler ju niso te dni zasledili v gozdovih Janževega vrha orožniki iz Radencev. Bila sta dobro zalozena s kuretnino in drugimi potreščinami. Jakob Zver ima na vesti razne vlome in tatvine, kar je pri aretaciji gladko priznal, brez dvoma pa bo vedel pojasniti še marsikateri vlom. Oba sta bila oddana v zapore okrog nega sodišča v Murski Soboti, kjer ima itak odsedeti 8 mesečno kazen, doslej stalno ogroženo prebivalstvo pa si bo zopet lahko oddahnilo.

o. **Predsednik vlade dr. Stojadinović** se je z Bleda vrnil v Beograd.

o. **Smrt zaslužnega narodnega delaveca**. V Skocijanu na Koroškem je umrl po dolgi bolezni župnik Vinko Poljanec, v starosti 62 let. Pokojnik, ki je bil rodom od Sv. Urbana pri Ptuj, je v narodnem življenju koroških Slovencev igral odlično vlogo in si je zlasti na prosvetnem polju pridobil velikih zaslug. Bil je tudi več let koroški slovenski poslanec in se je vedno odločno boril za pravice koroških Slovencev. Njegova smrt pomeni za slovensko stvar na Koroškem težek udarec.

o. **Urejevanje državne ceste St. Ilj—Maribor**. Gradbeno podjetje Nassimbeni v Mariboru pravkar končuje urejevalna dela na cesti St. Ilj—Maribor. Zaposlenih je 14 delavcev, ki sedaj čistijo asfaltirano cesto med St. Iljem in Pesnico. Kako je tamkajšnje prebivalstvo zadovoljno, da se ta cesta modernizira, kaže izreden primer gostoljubnosti. Cestarjeva hčerka Jožica Nekovič že tedne napaja žejne cestne delavce s sladkim jabolčnikom, drugi pa jim donajajo jedi.

o. **Varnostni ukrepi v Gor. Radgoni**. Finančno ministrstvo je v načelu odobrilo napravo obrambnega nasipa ob obmejni reki Muri od železniškega mosta navzgor mimo carinarničnega poslopja do velikega betonskega mosta in to v višini 60 cm,

t. j. do višine, v kateri je nastopila ob majske poplavi deroča Mura. Pričakovati je, da se bo s temi prepotrebni deli še pred letošnjo jesen pričelo.

o. **Neurje in toča nad obronkom Slov. goric** je zadnje dni povzročilo precejšnje zlasti po vinogradih in vrtovih. V teku treh tednov je čisto neurje in toča vzela do 20% letošnjega pridelka.

o. **V šolo Glasbene Matice v Ptuj** bo vpisovanje kandidatov od 1. do 3. sept. od 9. do 12. ure in od 15. do 16. ure

o. **Prometne in druge nesreče**. V vasi Lutverec v Apaški dolini je pekovski pomočnik Karl Fekonja iz Gornje Radgone, ki se je vozil na motorju, trčil s kolesarjem Ludvikom Steyerjem iz Črncev. Kolesar je zadobil težke poškodbe. — Na cesti Guštanj-Mežica je neznan napadalec streljal na avto tovarnarja usnja Fischerja iz Zagreba. Avto sta zadeli dve krogli. Dogodek je prijavljen žandarmeriji. — V napadu božjasti je padel s kozolca, kjer je spal, 46-letni dninar Vincenc Turnšek iz Podloga pri St. Jurju ob Taboru in je obležal s težkimi zunanjimi in notranjimi poškodbami. — V Ljubljani je avto povozil 19-letno frizerko Rado Rejčevu in jo hudo poškodoval. Neznani kolesar pa je podrl 4-letno Bredo Tršinarjevo, hčerko maserja v hotelu »Slon«. Dete se je pri padcu močno pobilo.

o. **Požarna nesreča v Apaški kotlini** je zadela v sredo zvečer gostilničarja Henrika Rogana na Vratjem vrhu v Apaški kotlini. Zgorelo je celotno ostrežje in zgorel je tudi ves letošnji pridelek sena in slame. Na kraj nesreče prispelim gasilec je jedva uspelo rešiti vso živino.

o. **Zračni pritisk podrl kolesarja**. Akademik Drofenik Jože, se je vračal s kolesom iz Rogaške Slatine čez Haloze v Ptuj. Na odseku cest med Majšpergom in Ptujsko goro mu je privozil nasproti zaprt luksuzni avto po desni strani. Zračni pritisk je prevrnil kolesarja. Ob cestnem kamenju in gramozi se je tako potolkel, da se zdaj zdravi v ptujski bolnici.

o. **Zrtev napada**. Ko se je sinoči vračal 39-letni tovarniški delavec Martin Selnik iz Dobrove domov, ga je blizu doma napadel neznanec in ga večkrat s palico udaril po hrbtu. Napadalec je možu zlomil tri rebra in poškodoval hrbtenico.

o. **Nesreča otroka**. V Dolgošah pri Pobrežju je padel 3-letni delavčev sin Josip Maček v škarj vrelce vode in zadobil po nogah hude opekline. Otro-

ka so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

n. Naš patriarh bo obiskal romunskega. Naš patriarh Gavril Dožić bo še to jesen uradno obiskal romunskega patriarha Mirona Christei.

n. Romunski zunanji minister v Dubrovniku. V Dubrovnik se je pripeljal na parniku »Petka« rumunski zunanji minister Comnen-Petrescu z večjim svojim in našim spremstvom ter si ogledal okolico.

n. Dvajsetletnica hrvatske zastave na vojnih ladjah. Izvršni odbor »Jadranske straže« se pripravljala na proslavo »Jadranskega dneva«, ki bo 21. oktobra. Proslave bodo še prav posebno svečane, ker se bo praznovala 20. letnica dneva, ko so bile na naše vojne ladje razobešene hrvatske zastave.

n. Nova proga Bileča - Nikšić bo izročena svojemu namenu 12. septembra. Na svečano otvoritev bo prišel tudi min. predsednik dr. Stojadinović, prometni minister Spaho in mnogo narodnih poslancev, članov JRZ.

n. Licitacija za gradnjo novih cest. 10. septembra bo v Beogradu druga ofertna licitacija za gradnjo cest. Proračunska vsota znaša 5.417.972 din. dinarjev.

n. Konferenca skavtov v Beogradu. Od 4. do 6. septembra se bo vršila v Beogradu konferenca glavne uprave Zveze jugoslovanskih skavtov in delegatov posameznih skavtskih žup.

n. Bosanske planine so se pobelile. Iz Sarajeva javljajo, da je močan mrzaz uničil sadje in pozno setev. Po bosanskih planinah je zapadel ponekod sneg, da ne morejo pokositi sena, ki so ga začeli.

n. Mlada lepota in stari paša. V Kairu je zbudila veliko senzacijo poroka bivše »miss Turčije« Belkis Hanume z bogatim pašom Gallini Fahmijem, ki je že star blizu 90 let. Tako so vsaj trdili kairski časopisi, a je miss Turčija to odločno oporekala, češ da je njenemu soprogu šele 72 let in je tudi še prav krepak in zdrav, sicer pa da ga je vzela iz ljubezni in ne zaradi denarja. Mlada lepota je bila v prvem zakonu poročena z oficirjem, od katerega se je ločila.

n. Dvakrat je treščilo vanj, pa je ostal živ. Musliman Rufet je bil zaposlen na vrhu Koraba pri triangulacijski sekciji. Nedavno se je z geometri zopet vzpenjal na vrh kljub temu, da se je pripravljalo na nevihto. Hipoma je udarila strela in ga pogodila, Rufet pa je bilo samo laže poškodovan. Zavili so mu rane in nadaljevali pot. Vreme pa je postajalo vse hujše in kmalu je zopet udarila strela, in zopet pogodila njega. Zdaj pa ga je podrla na tla, kjer je ležal štiri ure brez zavesti. Čeprav so njegove poškodbe lažje, so ga na nosilih prenesli v gostivarsko bolnišnico, kjer bo kmalu ozdravel.

n. Harakiri nesrečnega očeta. 60 letni Trifko Lazarević iz ozrenske občine v Bosni je bil premožen kmet. Ko pa so dorasli njegovi štiri sinovi, so ga pogladi iz hiše in revež je moral osem let heračiti po svetu. Našli so ga mrtvega z razparanim trebuhom na nekem seniku. Znaki prihajajoče zime so starčka tako deprimirali, da je izvršil harakiri.

n. Ženo je prodal za 21 žganja in 100 dinarjev seljak Vidojko Milanović v neki vasi blizu Soko Banje kmetovalcu Dobrosavu Diniću. Kupčijo sta sklenila kar v gostilni in vprčo žene, s katero je prišel tja Milanović. Začel je tožiti nad slabimi časi, na kar mu je Dinić predlagal, naj mu proda ženo. Vidojko je pristal in se pogodil, njegova žena pa — tudi. Po sklenjeni kupčiji so poklicali muzikante in popili osem litrov žganja, ne samo dva. Ob slovesu sta se moža poljubila, in Vidojko je odšel sam domov.

n. Obešena razbojnika. V Banji Luki sta bila na znani ceremonialni način obešena razbojnika Sovilj in Tomić.

n. Za 15 pasjih ugrizov dobil do 10 ti-soč dinarjev. Subotička policija je aretirala Ivana Nagybomija, ki se mu je v težkih prilikah, v katerih je živel rodila originalna zamisel, kako priti do denarja. Motil se je okrog hiš, najraje okoli bogatejših in dražih pse toliko časa, da ga je kateri ugriznil, potem pa zahteval odškodnino do 400 ali 500 in še več dinarjev.

Maribor

Nezrušljiva obmeina trdnjava

Po trnjevi poti se je razvil Sokol v Slov. Bistrici iz dr. Ravnikove garde v krepko postojanko za vseslovansko misel

Slovenska Bistrica se pripravljala, da proslavi 4. sept. na svečan način 20-letnico svojega Sokolskega društva. Velikega pomena je ta jubilej, ker zgodovina tega sokolskega društva dokazuje izredno veliko in krepko narodno silo, ki se ne straši nobenih ovir, da pride do svoje veljave.

Zgodovina Sokola v Slov. Bistrici jasno govori, da so bili že pred svetovno vojno ljudje, ki se niso bali tujega pritiska in preganjanja v našem obmejnem štajerskem mestecu, proti kateremu je nemška raznarodovalna propaganda skoncentrirala vse svoje najboljše sile, ki so vršile večnoma z uspehom svoje delo.

In leta 1913, ko so se že mnogi vdali, se je našel mlad, agilen, narodnočuteč in borben mož, ki je imel poguma priti na idejo, katero je tudi izvedel, da se tudi v Slov. Bistrici ustanovi Sokolsko društvo. Ta mož je bil odvetniški koncipient pri narodnem odvetniku dr. Lemežu — dr. Rudolf Ravnik.

Majhna je bila spočetka dr. Ravnikova sokolska garda, ali je bila zato polna ognja ter je začela takoj z delom. Našli so se v kratkem času mecenici, ki so prispevali po 200.—, 100.—

kron — za takrat velike in pomembne vsote. Orodje se je nabavilo iz Prage, in ko je prispelo, začelo se je tudi na njem telovaditi v dvorani takratnega hotela »Avstrija«, katero je odstopil Sokolom — sam Sokol — g. Starovašnik. Vladal je vzoren red in gojilo se je pravo sokolsko bratstvo.

Na žalost ne moremo naštetih imen vseh ustanovnikov, ker so se zbrali na nebu mladega društva črni oblaki. Komaj je mladi Sokol vzletel, že je prišlo do svetovne vojne in s tem do preganjanja društvenih članov. Hišne preiskave, konfinacije in zapori so bili usoda mnogih bistriških Sokolov. Pri društvem tajniku Srečku Lorberju je bila izvršena hišna preiskava in društveni arhiv je romal v čebelnjak, a od tam v zemljo — odkoder ni več prišel.

Po svetovni vojni delo društva oživi in že leta 1923 razvije svoj naraščajoči prapor, dar ustanovnika Ivana Gumzeja. Sokolsko društvo Slov. Bistrica je vedno izpolnjevalo svojo sokolsko dolžnost. Postalo je v teku enega četrtletja krepka, nezrušljiva sokolska obmejna trdnjava prostovoljnih delavcev za zveličanje velike Vseslovanske ideje!

F. V.

Mariborski plavalni klub ustanovljen

Za večeraj ob 20. uri je pripravljali odbor Mariborskega plavalnega kluba sklical v lovski sobi »Orla« ustanovni občni zbor, ki se ga je udeležilo poleg številne, za lepi plavalni sport navdušene mladine, tudi mnogo odličnikov in zastopnikov mariborskih oblasti ter sorodnih sportnih klubov. Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. Evgen Bergant, ki je uvodoma pozdravil navzoče, nato pa prečital pravila novega plavalnega kluba, ki so skoraj kopija pravil SK Maribora, seveda prirojena potrebam in namenom kluba. Sledile so volitve častnega, izvršnega in nadzornega odbora. Lista, ki jo je predlagal pripravljalni odbor je bila v celoti sprejeta. Predsednik častnega odbora je vsakokratni mariborski župan, zdaj torej g. dr. Alojzij Juvan, poleg njega pa je še devet odbornikov, samih vplivnih mariborskih osebnosti. Izvršni, oziroma upravni odbor bo prvo leto vodil g. Evgen Bergant, izmed 19 soodbornikov bodo pa na prvi seji izvolili še 2 podpredsednika, tajnika, blagajnika in namestnike. Nadzorni odbor se sestoji iz treh članov, in sicer so bili izvoljeni inž. Oskar Dračar, industrijalec; Jože Lekani, bančni ravnatelj in Bogdan Pogačnik, bančni ravnatelj.

G. predsednik E. Bergant je v glavnem naznačil naloge, ki čakajo novorojeno društvo v prvem poslovnem letu in razvil lep program. Upamo, da bo tudi v celoti realiziran.

Ves Maribor pozdravlja novo ustanovljeni plavalni klub in je pričakovati, da se bo mladina z velikim veseljem ter navdušenjem oprijela krasnega plavalnega sporta v okviru svojega novega slovenskega plavalnega kluba.

PROF. TARAS POLJANEC ODHAJA.

Gospod profesor Taras Poljanec, naš odlični in priljubljeni umetnik na violini ter učitelj na šoli Glasbene matice, zapušča, kakor smo izvedeli, začetkom nove sezone Maribor ter odhaja v Beograd. Za naše glasbeno življenje bo to velika izguba, saj je bil on edini domači violinist, ki je zadnja leta nastopal kot solist na koncertih v Mariboru. Mariborski trio, naše edino umetniško komorno združenje, izgubi z njim nenadomestljivega člana; pa tudi šola Glasbene matice ter naša bodo bridko občutili izgubo izvrstnega pedagoga. G. Poljanec je v kratkem času vzgojil vrsto dobrih violinistov, od katerih odideta zdaj dva na ljubljanski konservatorij. Poučeval je še violo, gojil z učenci ko-

morno glasbo in v dijaškem orkestru je zbral skoraj vso glasboljubno mladino Maribora. Bil je silno priljubljen med mladino, kakor pri starših in občinstvu, ki obiskuje koncerte, tako da bo njegov odhod zapuščal vidno vrzel v mariborskih kulturnih krogih. Žalostno je, da Maribor po odhodu g. Poljanca ne bo imel koncertnega violinista in da se ne najdejo sredstva, da bi ga mogli zadržati v Mariboru. Upamo, da nas umetnik s svojim odhodom ne bo pozabil, ter da nas bo razveselil še večkrat s kakim koncertnim nastopom.

Na novem službenem mestu pa mu želimo mnogo uspeha!

m Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda se vrši letos v nedeljo 11. septembra v Ptuj. Pozivamo vse člane in prijatelje te še danes prepotrebne družbe, da se v čim večjem številu udeležijo te skupščine in tako obenem manifestirajo za slovenski Ptuj, kjer so se ravno pred 30 leti odigrali nekulturni dogodki proti slovenskemu življenju. Mariborčani, ki žele okusno skupno kosilo po 12 din v Narodnem domu, naj se priglasijo do srede 31. avgusta v trgovini Saks na Grajskem trgu ali pa v pisarni Zveze kult. dr. v Narodnem domu pri tajniku g. Golčzu, kjer takoj položijo znesek 12 din.

m Pozivajo se vsa društva, institucije in sploh korporacije, javne in privatne, ki zbirajo ali pripravljajo kakršnokoli gradivo (slike, modele, grafikone, vprašalne pole itd.) za razstavo ob priliki II. balkanskega kongresa, da to gradivo dostavijo samo Dravski banovski sekciji Jugoslovanske Unije za zaščito dece, Gosposvetska 2/II, ki bo gradivo dokončno uredila in pripravila za razstavo in sestavila pojasnilo (vodilo) k razstavi. — Jugoslovanska Unija za zaščito dece, dravska banovinska sekcija v Ljubljani, Gosposvetska 2/II.

m Priznanje 25-letnemu sokolskemu delu bodo izkazala tudi druga sokolska društva, ki se bodo udeležila 4. septem. 25-letnice Sokola v Slov. Bistrici. Tedaj bo razvilo to društvo tudi svoj članski prapor, dar požrtvovalnih Sokolov: kap. I. kl. Borislava Borote, Vinka Gornjaka, Ivana Gumzeja, dr. Simona Jagodiča, notarja Ivana Kolenca, Draga Lepšine, dr. Josipa Pučnika in Ivana Žurmara.

m Proslava 30 letnice NSZ v Mariboru se vrši jutri ob 10. uri dopoldne v predavalni dvorani NSZ, Sodna ulica 9/III.

m Glasbena Matica. Letni sestanek pevskega zbora in orkestra se vrši v ponedeljek, 29. t. m. ob 20. uri v društvenih prostorih. Udeležite se polnoštevilno. — Načelnika.

* Pravoslavna parohija v Mariboru obvešča svoj vernike, da se bo služba Božja od nedelje dne 28. t. l. dalje vršila redno ob navadnem času.

m Šola Glasbene Matice v Mariboru prične letos svoje 20. šolsko leto. Vpisovanje gojencev se vrši 1. in 2. septembra dnevno od 10.—12. in od 16.—18. ure v pisarni Glasb. Matice na Aleksandrovi cesti nad unijonsko dvorano. Pouk prične takoj 1. septembra. Poučevalo se bo: solopetje, klavir, violina, violončelo, glasbena teorija in mladinsko petje. Za učence osnovnih šol pa se vrši poseben tečaj kot priprava za pouk na glasbilih.

* Neda Kozina pričenja s klavirskim poukom 1. septembra. Prijave Meljska cesta 1/I.

* Interesanti trgovskih tečajev! Izbera šole je največjega pomena za vse življenje! Vpisuje se v Legatovo Enoletni trgovski tečaj, ki obstoji že nad 25 let in je znan radi svojih odličnih učnih uspehov. Končno izpričevalo nadomešča vso učno dobo in eno leto in pol pomočniške prakse. Lastni dijaški internat. Vpisovanje dnevno od 9. do 12. in od 4. do 6. šolski program in pojasnila brezplačno. Začetek 9. septembra. Legatovo trgovsko učilišče, Maribor, Vrazova ulica 4.

* Koncertna sezona se javlja. Otvoril jo bo letos velik moški zbor iz Leskovca, našega Manchestra, ali drugega Maribora, kar se tiče tekstilne industrije. Z tem zborom, ki bo nastopil dne 7. 9. je prijavljen tudi še svetovno znani zbor »Smetana« iz Prage za 9. oktober. Oba zbora sta moška. »Binički« iz Leskovca šteje 40 grl in je eden najboljših zborov na jugu.

Tkanine

za pohištvo in zavese, gradl za madrace, klope in svilo za odeje, kupite najceneje pri »OBNOVA« F. NOVAK, Jurčičeva ulica št. 6

* Dr. Marinič, Koroščeva 26 zopet ordinira.

m Glasbena šola »Drave«. Vpisovanje učencev se vrši 1. in 2. sept. v kolonijški šoli, 3. sept. pa v Narodnem domu (III. nadst.) vsakokrat od 15.—18. ure. Šolsko vodstvo.

* Užitekopoln izlet z modernim avtomobilom Putnika od 3. do 6. septembra na Plitvička jezera in v Crikvenico. Štiridnevni popolni aranžman le Din 650.—. Takojšnje prijave pri Putniku Maribor, Celje, Ptuj.

m Tezno. Na ljudski šoli bo 1. septembra od 8. do 10. ure vpisovanje tistih novincev, ki še meseca maja niso bili vpisani. Starši naj prinese s seboj rojstni list in domovnico. — 2. septembra bo ob 9. uri sveta maša. Deca se zbere ob 8. uri pred šolo. V soboto, dne 3. septembra se prične ob 8. uri redni pouk. Vsi otroci naj pridejo jutraj v šolo!

* Moderne tihe budilke že od Din 65.— naprej. Prodaja tudi na obroke pri M. Ilger-jevem sinu, juvelirju, Gosposka ul. 15.

* Privatna dvorazredna trgovska šola s pravico javnosti zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Ustanovljena: Z odlokom Ministrstva trgovine in industrije I br. 2728/N z dne 4. avgusta 1938. Lastnik zavoda: Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Vpisuje učence-ke: v ponedeljek 29. avgusta in naslednje dni. Vpisovanje se vrši: Trgovski dom, pritriljevo, Gregorčičeva ul. 27. Kako se vpisujejo učenci-ke: Osebo in v spremstvu staršev ali njih namestnikov. Za vpis potrebni dokumenti: Rojstni list in spričevalo o mali maturi ali o završnem izpitu na meščanski šoli. Vpisnina: din 100.—, ki jih je treba položiti pri vpisu. Ukovina: 10 mesecev po din 250.—. Plačuje se trimesečno vnaprej, le v izrednih slučajih vsak mesec vnaprej. Pričetek rednega pouka: Se sporoci pri vpisu. — Pravice in ugodnosti za učence in absolvente PTS: 1. dijaške ugodnosti na železnici; 2. rodbinske doklade; 3. otvoritev ali prevzem poljubnega trgovskega podjetja na lastno ime; 4. dovršena PTS ima veljavo 6. dovršeni 1. razred PTS pa 5. razredov gimnazije; 5. po dovršeni PTS možen prestop v III. razred trgovske akademije; 6. pri vojakih dijaški rok, napredovanje za rezervnega narednika. — Glede vpisa, disciplinskega reda in izpitov kakor tudi glede celokupnega poslovanja šole veljajo natanko isti predpisi kot na državnih dvorazrednih trgovskih šolah.

m »Jaz sem razbojnik Koder!«. V neki gostilni na Pobrežju so doživeli včeraj nenavaden dogodek. Med pivci, ki jih je bilo dosti v gostilni, je vstal neznanec in zaklical: »Jaz sem razbojnik Koder!« Seveda je v gostilni nastala panika, in že so poslali po orožnike, ki so kmalu ugotovili, da je ljudi zopet nekdo potegnil. Seveda so orožniki za tako neslano šalo neznanca primerno nagradili.

* **Mariborčani!** Dne 4. septembra Vas vabi Sokolsko društvo Sv. Anton v prelepe Slovenske gorice na svojo tombolo, kjer se vam bodo nudila najzvrstnejša vina in vsakovrstna okrepčila. Putnikov avtobus vozi iz trga Svobode ob 13. uri. Rezervirajte si sedeže. Zdravo!

m **Dobava plina ukinjena.** Zaradi preureditve plinovoda na Glavnem trgu, bo od 27. do 29. t. m. od 22. ure do 5. ure zjutraj ukinjena dobava plina za vse konzumente na desnem bregu Drave. — Prizadeti konzumenti naj v navedenem času zapro plinske pipe pri plinomerih!

Državna razstava plemenskih psov v dnevih 1. in 2. septembra na jesenskem velesejmu v Ljubljani bo pokazala, da tudi v vzreji čistih plemenskih psov ne zaostajamo za drugimi naprednimi državami.

V jeseni bo na velesejmu v Ljubljani spet veliko nagradno žrebanje. Vsak zunanji obiskovalec velesejma je brezplačno deležen žrebanja. Odtrga naj samo kupon od vsotopnice, napiše nanj svoje ime in ga vrže v pripravljeno zapečateno žaro. Darila so bogata in tudi številna.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Ednajsti dan žrebanja 36. kola so bile izžrebane sledeče številke:

100.000 Din	63487
60.000 Din	66866
40.000 Din	47415
35.000 Din	50972, 54132
30.000 Din	41601, 47083, 59476
25.000 Din	72899
15.000 Din	66834
10.000 Din	5249, 8754, 11685, 25734, 25943, 35251, 63904, 72143
8000 Din	2527, 13943, 17672, 32649, 41028, 49479, 53769, 62908, 66377, 89947, 85994
6000 Din	3987, 8746, 10447, 41866, 44793, 56327, 57494, 57883, 61486, 88722, 96558
5000 Din	13890, 19807, 28867, 34346, 35184, 50538, 50830, 51150, 59843, 63047, 71066
	78228, 89578, 93963, 96021, 96129
3000 Din	5643, 8430, 9141, 12243, 18550, 18889, 23850, 30024, 45822, 46134, 52526, 52649, 85451, 88577, 96564

Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne loterije bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Gospodarstvo

Elektrifikacija Dravskega polja

Z nastopom dolgih jesenskih večerov in kmetskih del, ki so ravno sedaj v polnem teku, stopa raznim krajevnim čini teljem ponovno v ospredje vprašanje elektrifikacije vzhodnega dela Dravskega polja. Dasiravno so glavni električni vodi speljani na večih krajih v neposrednih bližinah elektrike si želečih vasi, so ti kraji že dolga leta brez priključka elektrike, kar je v glavnem pripisati konservativnosti starejših gospodarjev, ki niso pravilno pojmovali pomena in važnosti elektrifikacije. Naravnost uočljiv je napredek kmetskih gospodarjev, ki so v svojih vaseh deležni priključka elektriki, saj se že skoraj vsa dela, katera so se do poprej opravljala s človeškimi močmi, seveda mnogo hitreje in bolje s stroji in motorji na električni pogon. Da se pri vsem tem prihrani mnogo dragocenega časa, kar je za kmeta velike važnosti — saj se s tem tembolj posveča pravilna vzgoja in nega posejanim in nasejanim kulturam, ki jih lahko boljše opravlja — menda ni treba poudarjati.

Vse te okoliščine dajejo raznim vaškim predstojnikom in občinam Dravskega polja, novih pomislekov. Že pred meseci

g **Večja množina drv** se bo mogla prihodnje mesece izvažati na Madžarsko. Zadevna pogajanja trajajo že nekaj dni, Madžarska potrebuje nadomestilo za Avstrijo, ki odslej zalaga z drvmi le ostalo Nemčijo. Pogajanja za dobavo drv ima Madžarska tudi s Poljsko.

g **Stari kliring v plačilnem prometu z Italijo** je bil dne po izkazu Narodne banke popolnoma likvidiran. Sedaj obstoja le še novi kliring, ki se glasi na dinarje in ki se je tudi zmanjšal. Sedaj nad dolguje Italija še 102,7 milijonov dinarjev. V kliringu z Nemčijo so se naše zahteve nekoliko povečale in znašajo sedaj 229 milijonov dinarjev.

g **Cene za novi hmelj na Češkoslovaškem**, čigar obiranje je že v polnem teku, se gibljejo med 850 in 900 kron za stot po 50 kilogramov (25,75—27,50 dinarjev za kilogram). Letina je tokrat precej slabša od lanske, blago pa je večinoma boljše. Upajo, da se bodo dale doseči boljše cene, ker je letos skoraj povsod manj hmelja.

g **V svrhu povečanja domače produkcije bombaža** je bila predlanskim izdana naredba, da morajo jugoslovanske tekstilne tvornice prevzeti po določeni ceni gotove množine domačega bombaža, sicer ne dobe dovoljenja za uvoz inozemskega bombaža. Tvornice se opozarjajo, da morajo do konca septembra sporočiti

so se po vaseh osnovali pripravljalni odbori za ustanovitev Zadrugnih elektrarn, katerih namen je zbirati gmotna sredstva od zainteresirancev ter jim tako omogočiti ugodnejšim potom elektrifikacijo njihovih domov. Upati je, da bodo težnje teh vasi uvidele tudi občine in banska uprava ter v svojih novih proračunih predvidele znesek kot podporo v svrhu elektrifikacije vzhodnega dela Dravskega polja.

Potrebno je ob tej priliki poudariti tudi, da so naše napredne vasi, ki so po svojih romantičnih legah deležne iz leta v leto številnejših tujih in domačih gostov, želečih si potrebnega oddiha v prosti naravi. Njih število bi se z elektrifikacijo naših vasi še povečalo ter s tem kmetu tudi gmotno pomagalo. Da pa je elektrika veliki činitelj kulturnega napredka naših vasi — radio, film itd. — ne bom povdarjal, saj je to umljivo že samo po sebi. Gotovo pa je, da bi se število čestih pokoljev in pretepov, ki prihajajo vedno le iz pijanosti — kajti v pitju najde še danes naš kmetski fant največ zabave — mnogo omejilo.

Dajte nam torej elektriko! —o—

monžino bombaža, ki ga nameravajo prihodnje koledarsko leto predelati, da se jim potem določi množina domačega in inozemskega bombaža.

g **»Vinske bolezni in napake«** je naslov važne in koristne knji ize, izšle v založbi Zveze združenj gostilničarskih obrti dravske banovine, katero je napisal priznani vinarski strokovnjak, sedanj kletarski nadzornik v Ljubljani g. ing. Ivo Zupanič. Knjižica bo odlično služila našim gostilničarjem in vinskim trgovcem. S pridom pa bodo segali po njej tudi vinogradniki, ker jim bodo s posebnim ozirom na sedanje razmere pazljivo obdelana kletarska vprašanja res dober in zanesljiv svetovalec.

g **Tudi Argentina prepoveduje izvoz kovin.** Nekaj držav je iz razlogov državne obrambe prepovedalo izvoz ne le železa in jekla, ampak tudi drugih kovin. Med njimi je sedaj tudi Argentina, iz katere je uvoz kakršnihkoli kovin nemogoč. Da se poveča domača težka industrija, izide v kratkem zakon, po katerem se za dobo osmih let oprosti uvoz vsakršnih strojev in materiala za težko industrijo vseh carinskih dajatev.

g **Dobave.** Zbornica za TOI objavlja spisek raznih javnih ustanov, ki razpisujejo dobave, licitacije, prodaje itd. Spisek je interesantom v našem uredništvu na razpolago.

Zagrebski zbor

**jubilejni
30. mednarodni sejem**

Teden hrv. kulture

27. VIII. - 6. IX.

Običajne ugodnosti

Sokolstvo

SAVEZNA SOKOLSKA ŠOLA V BEOGRADU KONČALA

Pred nekaj dnevi se je končala v Beogradu 14-dnevna prosvetna šola SKJ. To je bila VI. prosvetna šola, ki je vzgojila že več sto vnetih sokolskih prosvetnih delavcev iz širne naše kraljevine. Baš ta letošnja šola je pa bila izredne važnosti, ker je bila to prva sokolska šola, ki se lahko naziva vsesokolska, ker so bili kot poslušalci zastopani tudi bratje Čehi, Bolgari in Rusi. Vodstvo je bilo v spretnih rokah brata Miloša Stanojevića, predsednika SPO, kot predavatelji so bili najposposobnejši ideologi in praktiki sokolstva iz cele države. Šola je bila na internatski način urejena in nastanjena v Studentskem domu kralja Aleksandra. Slušateljev nas je bilo 61 in to iz vseh vrst poklicev, a pretežno so bili zastopani učitelji in profesorji. Zanimivo vsaj za slovenske prilike je dejstvo, da so bili kot slušatelji tudi trije duhovniki in sicer dva pravoslavna in en starokatoliški. Dnevno je trajala šola od 6. ure zjutraj do 22. ure zvečer s 3-urnim odmorom opoldne in kratkimi pavzami med posameznimi predmeti. Če pomislimo, da so bili udeleženci razne starosti od 20. do 44. leta in smo vsako jutro in zvečer tudi telovadili, je vendar večina krepko vztrajala do konca. Prav spretno so bili urejeni izleti in to tako, da so se vršila ob tej priliki primerna predavanja iz vseh panog tudi zadrugništva in narodnega gospodarstva na licu mesta. Ogleдали smo si odlično urejene muzeje po Beogradu, zoološki vrt, aerodrom, znamenito Venčačko vinogradniško zadružno blizu Topole, poklonili smo se na Avali na grobu Neznane junaka. Najveličastnejši trenutek je pa bil, ko smo se Sokoli Jugoslovani z zastopniki bratov Čehov, Rusov in Bolgarov poklonili na grobu našega največjega Sokola, Viškega kralja Aleksandra na Oplencu in položili venec, ko so spregovorili bratje

Kultura

Teodor Körner

Pred 125 leti je padel v bitki proti Francozom, majorjev adjutant med Lützowljimi strelci, pesnik Theodor Körner. Imel je komaj 22 let, slavo kot pesnik in dramatik, dobro mater in skrbnega očeta, nešteto prijateljev, lepo nevesto in vroče, navdušeno srce. Mogel bi živeti še, bog ve, kako dolgo...

Njegovo življenje je bila pesem, lepša in čudovitejša od vsega, kar je napisal. In tej pesmi je dal s svojo smrtjo najprej pričevalnejšo poanto. Ta pesem je navduševala in vodila v boj vse tisoče in tisoče mladih ljudi, ki so se borili za svobodo domovine pa tudi za interese malih domačih suverenov proti Napoleonu in proti času. Iz njegovega in njegovih tisočih tovarišev navdušenja si je evrop ska reakcija skovala orožje proti vsem tistim, ki so jemali njegove besede o tiranstvu in rabljih premalo abstraktno. V tem je tragika njegove žrtve.

Če danes prebiramo njegove pesmi, ostajamo hladni. Prefrezne in preveč razumske nas je naredil čas, da bi mogli toplo občutiti patos njegovega patriotičnega in svobodnjaškega navdušenja, ki je potegnil celo samega Prešerna za seboj, ko je prestavljal njegove »Lützowlj strelce«. Tudi visoki verzi o Zrinskem nas ne ogrejejo, čeprav gre za snov, ki bi nam morala po narodni tradiciji biti

blizu. Morda ni prav tako. Morda ni prav, da naš je tako težko navdušiti, jad.

II. EVROPSKI FESTIVAL KOMORNE GLASBE V TRENČANSKIH TEPLICAH

V času političnih razburjanj vplivajo vesti iz Trenčanskih Toplic res kakor idila. V najlepši slogi nastopajo tu nemške, italijanske, madžarske, poljske, češkoslovaške, francoske in angleške skupine.

Kritiki, ki v čeških listih pišejo o festivalu, so si edini o visokem reprodukcijskem nivoju in zanimivosti sporeda. Saj pa tudi nastopajo res evropske znamenitosti: Praški kvartet, Poljski kvartet, The Tudor Singers, Praški pihalni kvintet, Quarteto di Roma i. dr.

Pri Praškem kvartetu, ki je bil posebno navdušeno sprejet, so hvalili toplino podajanja, ki je tako daleč od akademizma. Igrali so Jiráka, Petrželko in Nováka. Praški pihalni kvintet je nastopil z Janáčkom, Reicherjem in Suchonem. Njih izvajanje je po mnenju kritikov zgledno, enotno in jasno. Poljski kvartet razpolaga s polnim in plemenitim tonom. Igrali so Mozarta, Lessela in Zarebskega. Kot prvi tujci so nastopili The Tudor Singers (4 soprani, 2 alta, 3 tenorji in 3 basi) z narodnimi pesmimi, moteti («Qui confidunt» K. Haranta s Polžic) Morleyem, Gibbonsom i. dr. Presenetili so s tehnično suverenostjo, stilnim občutjem in distingviranostjo. Viharno so sprejeli tudi Quarteto di Roma, ki se je postavil z Bocherinijem, Beethovenom

in Dvořakom. Označevala jih je eleganca in občutje za obliko.

RAZSTAVA AVGUSTA SENOJE

V Zagrebu se že pridno pripravljajo na kulturni teden, na katerem bo Senoina razstava nekaj prav posebnega, saj pri nas takih prireditev v večjem obsegu sploh še ne poznamo. S pomočjo rodbine pokojnega pisatelja in s sodelovanjem poznavalca starega Zagreba prof. Szaboja jim je uspelo, da so zbrali v Umetniškem paviljonu, kjer se bo razstava vršila, že mnogo gradiva. Razstavljeni bodo med drugim pesnikov prevodi v druge jezike (poljski, češki, slovenski, nemški in italijanski), rokopisi, pisma, Senoine risbe in silhuete, ki jih je izrezoval za otroke, njegovi dokumenti, razni predmeti, ki jih je uporabljal, njegovi portreti, med njimi tudi en avtoportret, razne fotografije in podobno. — Tudi pri nas bi taka razstava v spomin katerega izmed naših pisateljev imela svoj uspeh. Stojimo pred Cankarjevo šestdesetletnico...

k **»Svet v sonetih«** je zbirka 33 sonetov Hr. Cankova-Deržana, ki jo je bolgarska kritika zelo pohvalno sprejela.

k **Razstavo »Naš vojak v umetnosti 19. in 20. stoletja«** bodo odprli 2. sept. v Pragi. Protektorat je prevzel sam prezident dr. Beneš. Prireditelji so Zveza likovnih umetnikov in Zveza čl. oficirjev.

k **Ruski pisatelj Aleksander Kuprin je umrl** v svojem 68 letu. Njegove pripovedke »Dvoboj« in roman »Jama« so veljale kot ostra socialna kritika. Posebno znana pa je njegova biblično-erotična pripovedka »Sulamit«. Pred revolucijo je emigriral v Pariz, kjer je napisal nekaj ostrih pamfletov proti bolševikom. Pred smrtjo pa se je »spokoril« in vrnil v domovino.

k **Zgodovino literatur sovjetskih narodov do revolucije** bodo izdali v Rusiji. Obsegala bo na 60—80 polah ideološke, umetnostne in sociološke razprave o narodih Sovjetske Rusije.

k **Konec podkarpatskoruskega odra v Užhorodu.** V Užhorodu se je zaradi sporov med ruskimi in ukrajinskimi tendencami razbilo mnogo obetajoče gledališče. Nekateri igralci so šli k ukrajinskemu gledališču v Chustu.

k **Čapek v Palestini.** Židovski oder Habima bo igral Čapkov »Belo bolezen« in »Matko«.

k **Husov brevir.** Med svetovno vojno so izdali Čehi ob stoletnici velikega reformatorja izbor iz njegovih del pod naslovom »Hus za nas«. Namen te knjige je bil, prikazati Čehom veliki pomen, ki ga je imel Hus v preteklosti in ki ga ima še danes. Ta izbor je uredil prof. Fr. Žilka. Letos so izdali novo predelano izdajo: »Mistr Jan Hus. Naročilo zvestim Čehom«. Tudi pri nas bi tak brevir katerega izmed naših pisateljev ali pa izbor iz celotne slovenske književnosti imel svoj pomen.

Čeh Slavik, bolgarski Junak Vasiljev in Rus Vagner, ko so vroče solze vseslovanskega sokolstva padale na mrzlo ploščo, pod katero počiva največja žrtev Jugoslovancov. Za hip smo postali nemi in globoko smo sklonili glave, da bi poljubili tisto veliko srce, ki ni poznalo sovražstva, ki je sejal ljubezen in svetovni mir. Na tem svetem prostoru smo se okrepili v vseslovanskem bratstvu, naužili moči in kreposti nove jugoslovanske in vseslovanske borbenosti.

Hitro so nam potekali ti dnevi. In prišel je naš 1. zam. starešine brat Gangl, da zaključijo šolo. Težko je bilo njemu kakor nam samim, kajti neizprosna usoda je hotel, da je ravno tisti čas ležal na mrtvaškem odru brat Paunković, II. zam. starešine, ki je pred 14 dnevi, daš že bolan, otvoril to prosvetno šolo in nam udeležencem vlival poguma in borbenosti v sokolstvu. — Težko smo se razšli, toda nepozabni bodo ostali dnevi, ki smo jih preživeli v pravem vseslovanskem sokolskem bratstvu. V resnici smo se razšli le telesno, duhovne sokolske bratske vezi nas pa vežejo vse trdneje in krepkeje in ni je sile, ki bi nas razvezala tudi v teh težkih časih. Sokolstvo, bratstvo, slovanstvo v dejanjih, to so naša pota in cilji! Š. J.

Sport

CELJSKI ATLETI V MARIBORU

SSK Mariboru se je vendar posrečilo dobiti nasprotnike za jutrišnje tekmo in sicer bodo nastopili Atletski iz Celja, ki pridejo v najjačji postavi, tako da se nam obeta napeta tekma dveh enakovrednih moštev. Tekma bo ob pol 17. uri na Rapidovem igrišču.

KOLESARSKE DIRKE.

Jutri priredi SK Železničar na svojem stadionu na Tržaški cesti medklubske kolesarske dirke z začetkom ob 14. uri. Prijavilo se je že mnogo izvrstnih dirkačev in je pričakovati ostre konkurence. Prijave se sprejemajo še eno uro pred startom. Občinstvo se za dirke zelo zanima in je pričakovati prav številnega obiska.

s Teniški turnir v Celju. Od 6. do 8. septembra bo v Celju teniški turnir za prehodni pokal mesta Celja. Turnirja se bodo udeležili najboljši igralci Slovenije in sosednih pokrajin. Predstavniki tenisa se bodo v štirih konkurencah borili za prvenstva Celja. Prehodni pokal mesta Celja brani doslej Dragan Mitic. Prijave sprejema SK Celje samo do 2. septembra.

Mal' položi dar domu na oltar

KRALJICA MARIJA ROMUNSKA:

Žgodba mojega življenja

Tam so bili tudi brazilski metulji z azurno modrimi, skolkovinastimi krili. Bila je vedno moja želja, da bi kdaj letali po moji sobi. V pravljicah, ki sem si jih zamišljala, sem napravljala načrte, kako bi te metulje ohranila žive s pomočjo cvetic v vazah, loncih in po vsej sobi, iz katerih bi srkali svoje svetlo hranivo.

Ne tako zanimiv ampak gotovo posebna redkost, je bil tudi neki prožni, štirioglati kamen peščene barve. Ako smo ga dvignili in držali na enem koncu, se je drugi trepetaje pozibaval. Seveda je bilo strogo prepovedano, dajati nam ta dragoceni kamen v roke. Upravičeno so menili, da bi moglo postati naše preveliko znanstveno zanimanje usodepolno. Toda obisk v muzeju ni bil popoln, ako tega gibčnega kamna nismo dvignili z njegovega ležišča. Dvignili ga seveda nismo sami, tega si vendar nismo upali.

Drug dragocen spomin, nam je ostal na coweški teden, ki nam je v nasprotju z mamo, ki ji je bilo to vsakdanje, vedno vzbujal prijetno vznemirjenje. Cowes je bilo tedaj lepo pristaniško mesto z lesenimi strehami in zanimivimi trgovinami. Naglasiti moram, da je preteklo že štrideset let, kar sem bila zadnjič v Cowesu in sem prepričana, da se je od takrat tam že vse temeljito spremenilo.

Najlepša minuta potovanja v Cowes je bilo prevažanje z brodom. Ob plimi je bilo vedno nekaj vode med bregom in tem staromodnim prevoznim predstvom. Naši konji, z ljubljnim Viceroyem na čelu, so se vedno malo upirali, kadar so morali čez to ozko plitvino. Tu smo doživeli vselej celo skalo glasov brizgajoče vode pod konjskimi kopiti, hreščanje gladkega peska pod kolesi voza in končno votli zvok pri prihodu na deske,

Iz sodišča

10 in 12 let robije radi umora očeta

Ko je včeraj paznik prignal v razpravno dvorano Antona Pongraca in njegovo ženo Marijo, je opazil vsak na prvi pogled, da je 44letni Anton precej bedast človek. Oči ima potisnjene globoko v obraz, ustnice napete; ves izraz obličja je nekam zabuhel slaboumen. Njegova žena je suha, drobna in bledikasta; poznal se ji je preiskovalni zapor. Obdolžena sta: Anton, da je 28. oktobra lanskega leta na Planini pri Sv. Martinu nad Slov. Bistrico usmrtil po zrelem preudarku, okrutno in iz koristiljubja svojega 84letnega očeta; žena Marija pa je obdolžena, da ga je k umoru nagovorila.

Razmere na do 120 oralov veliki pohorski kmetiji so bile precej težke. Stari Pongrac Martin kljub precejšnji starosti ni hotel dati grunta iz rok, čeprav je bil sin že 8 let poročen in je imel z ženo tri otroke; nadalje je še vredno omeniti, da je bil sin edinec. Nasprotno, stari mu je branil, da bi se oženil; ko pa se je sin le oženil, je moral z ženo v neko viničarijo. Po nekaj letih se je starec omehčal, da je smel sin nazaj na kmetijo. Nista pa mlada dva živela z očetom pod isto streho. Starec se je držal v svoji hiši, gospodinjila pa mu je dekla Dušej Marija. Kakor je izjavila sama, jo je nameraval starec poročiti, naročil ji je pa, da ne sme tega nikomur povedati. Obljubil ji je viničarijo in kakih 30.000 dinarjev. Poročila bi se že novembra, torej nekaj po tem, ko je sin starca ubil. Vse to seveda ni ostalo prikrto mladima Pongracem. Prepričani med Pongracem so bili na dnevnem redu, saj stari ni hotel nikoli priznati sinove žene. Nadalje je sin izpovedal, da je postopal stari precej trdo z njim, da ga je precej pretepal, in da bi bil zato tako kretenast. Kdor pozna razmere na kmetih ve, da je kaj takega možno; povrh tega je umrla obdolženemu Antonu mati, ko je bil star šele 14 let, mačeha pa je bila pozneje trda z njim.

Vse to je izbilo sodu dno. Tako je sin počakal očeta in ga na poti, ko se je starec vračal iz nekega sejma proti domu, ubil. Skraja je povedal, da je storil to po lastnem preudarku, ker se je bal, da ne bi stari predal grunta dekli, pozneje pa je izjavil, da ga je k dejanju nagovorila žena. Če ga je človek videl, kako bedasto je odgovarjal na sodišču, bi skoraj verjel, da je bil pod ženinim vplivom; saj je žena vsekakor inteligentnejša. Na sodišču je skraja trdil isto, pozneje pa je rekel, da ga ni nihče nagovarjal. Da naj ženo obremenijo, bi mu naj svetovali kaznjenci. Vse to je izpovedal tudi pred sodiščem. Zanimivo je,

da bi mu naj žena do podrobnosti navsetovala, kako naj umori starega, kar je vsekakor neverjetno; kajti stari Pongrac je bil močnejši od sina in sta se ruvala popreje, preden ga je sin ubil. Nadalje je neka priča izpovedala, da ji je obdolženi Anton nekoč izjavil, »da bo vse skupaj s sekešal s sekiro«. Žena je odločno zanikala, da bi ga k umoru nagovarjala, čeprav je verjetno, da ji je bil stari trn v peti.

Ženin branilec je pravilno poudaril manjvredni kompleks, ki se je moral razviti v že precej starem in poročenem sinu, ki je moral še vedno tlačeniti očetu, ki nadalje ni nikoli lepo ravnal z njim, s čimer se seveda ni upravičen zločin.

Petčlanski senat, kateremu je predsedoval okrožni sodnik dr. Čemer s prisodniki Kolškom, Kudrom, Lečnikom in dr. Grmovškom, je spoznal, da je bila žena kriva, da je vplivala na moža ter je okoli ene ure izrekel razsodbo, s katero je prisodil Pongracu Antonu 10 let, njegovi ženi Mariji pa 12 let težke ječe ter obema oduzel dosmrtno častne državljske pravice. Žena je zajokala, mož pa je zijal kakor ves čas razprave, ko mu je branilec razložil, da je dobil 10 let. Priklonil se je in se zahvalil sodnikom za razsodbo, ženin branilec pa je prijavil za ženo priziv in revizijo procesa.

Obtožnico je zastopal državni tožilec dr. Zorjan.

SEDMERO SE JIH ZAGOVARJA RADI 100 TATIN IN VLOMOV.

Nad 10 strani obsežna obtožnica dolži nad 50-letnega Bezjaka Ivana, moža posestnice v Strejanskem vrhu, 28 letnega zidarja Marina Franca iz Rošpoha, delavca Jakoba Prejaca iz Bresnice, 40 letnega Ivana Kukovca, želarja iz Bresnice, dalje želarko Marjo Prejačevico, delavca Janeza Emeršiča s Teznega in Franca Korparja, ki prestaja neko kazen v zaporih, da so od 1934. leta naprej, dokler jim oblasti niso stopile na prste, zakrivilili okoli 100 vlovov in tatvin. Najčese so kradli po svojih in okoliških vaseh: v Bresnici, v Strojanskem vrhu, v Litmerku, v Osluševcih, v Cvetkovcih, v Podgorcih, v Senežicah in v Sodincih. »Notorični tatovi«, kakor jih imenuje obtožnica, so znani na sodišču, vsi razen Emeršiča, ki še ni bil kaznovan. Kradli so posamezno in v skupinah, vedno na enak način. Vlamljali so v nenaseljene viničarije in odnašali vino ter žganje; tudi po nekaj

sto litrov so odnesli, če se je dalo. Daje so vlamljali v hleve ter odnašali perutnino, celo svinje. Povečini so nakradeno blago znašali na Prejačev dom v Bresnici. Prejačeva je blago branila, Prejac pa je razrezoval svinje, katerih meso so njegovi pajdaši nosili v Maribor in ga prodajali. Tudi nase niso pozabljali. Na Prejačevem domu so jedli in pili, da je bilo veselje; denar, ki se ga dobili za prodano blago, so si lepo razdeljevali. Neka-kega »kapuša« bande imenuje obtožnica Bezjaka. Celu tepla so se. Marin je aprila lani napadel s kolom Kukovca in mu polomil rebra. Prejac pa je mahnil Marijo Kukovčevico z motiko po zatilju ter ji prizadejal težjo in globoko rano. Nadalje bi naj Korpar Franc falzificiral listine in poneverjal nakaznice trgovca Laknerja in na ta način s spreminjanjem števil oškodoval delavca Štucla za 995 din. Korpar se izgovarja, da ni imel kaj jesti. Zanimivo je da niti te obtožnice segajo še do Canjka Martina. Zaslišanih je bilo do 100 prič.

NOVO POSTAJNO POSLOPJE V GOR. RADGONI.

Majhno leseno barako, ki je morala doslej vsa leta, čeprav ni odgovarjala, služiti kot obmejna postaja, bo ob 20 letnici Jugoslavije izpodrinilo težko pričakovano zidano poslopje, ki bo odgovarjalo obmejnim potrebam. Tvrdka, ki je prevzela zgradbo novega poslopja, je te dni pričela z deli; odstranjena je lesena skladiščna baraka ter izkopani globoki temelji, od koder se bo do 18. oktobra t. l. dvignila visoka stavba, slična postajnemu poslopiju v Ptuj.

Že leta 1924 je prejšnji trški občinski odbor in gremij trgovcev pričel z akcijo za novo poslopje, ker pač majhna lesena baraka ni odgovarjala velikemu obmejnemu prometu, ki se je razvijal od leta do leta. Ta dolgoletni sen zainteresiranih krogov se uresničuje po dolgi dobi 14 let in ravno ob 20 letnici Jugoslavije bo dobil obmejni trg Gornja Radgona zidano postajno poslopje, ki bo odgovarjalo vsem potrebam razvijajočega se obmejnega prometa. Le žal, da se je gradnja zavlekla to leto ravno v čas nastopa izvozne sezone, ko je promet na tej obmejni postaji izredno živahen, zlasti letos, ko cvete dokaj ugodno sadna kupčija. Radi pomanjkanja prostora pa so mnogi izvozniki silno ovirani in gotovo je, da bo s tem v zvezi trpela tudi državna blagajna.

Odkritelji.

»Zakaj pa kličete svojega sinčka vedno le Kolumbus?«

»Zato ker je on prvi na našem radiu našel Ameriko!«

10 pri čemer se je naša kočija vedno tako zazibala, da smo popadali s sedežev. Kadar se je brod odmaknil od brega, je sledilo razlivanje napetih verig, nemirno stopicanje konj, zvenčanje njihove opreme in pomirjevalno kričanje kočijaža Roberta: »Woa, woa, old Lady! Mir tam, staro dekle!« To prigovarjanje je veljalo večinoma prekrasnemu žrebcu Viceroyu.

Izpolnitev prav posebno velike želje je pomenil v coweškem tednu obisk na kraljevski jahti »Alexandri«, na kateri sta tedaj bivala stric Bertie in teta Alix. V zvezi s tem ne smem zamolčati, da sem se že kot otrok navduševala za angleke ladje in da so mi britske modre bluze ugajale bolj kakor vse durge mornariške uniforme, čeprav sem vse rada opazovala. Teta Alix se mi ni zdela na jahti nič manj krasna, kakor v svoji rdeči obleki za časa eastwellskih lovov, le da je bila tu prikazen v belini. Na rokah je nosila vedno pekinškega psička, moje tri sestrične: Louise, Viktorija in Maud, so se pa lovile kje v ozadju. Tudi one so bile belo oblečene, in z mornariškimi slavniki na glavah, ki so seveda spadal k bivanju na jahti, prav elgantne.

Na strica Bertija na jahti se spominjam kot na osrednjo osebo vse dobre volje. Tudi on je bil prav tako vzorno oblečen kakor teta Alix. Njegovo obnašanje do nas je bilo kraljevsko vzvišeno; prijel nas je za brade, potegoval prijazno za ušesa, se norčeval iz nas in se pri tem smejal na svoj popolnoma svojski in neopisljiv način. Iz njegovega smeha, ki je nabiral njegov dobrovoljni obraz v sto gubic, se je oglašalo nekaj takega kakor prasketanje. Ali imamo strica Bertija radi ali ne, tega nismo nikoli vedeli. Bil je preveč svojevoli in gospodovalen, da bi pa bili podlegli njegovemu čaru, za to smo bili tedaj še veliko premladi.

Zadnja podoba, ki sem si jo iz osbornske mladosti ohranila v spominu, je bil dolgi in svetlo se lesketajoči drevored srebrnih smrek. Mali rdeči storži, ki so vi-

seli na najvišjih vejah teh dreves, so ostali v mojih mislih nepozabljivi. Smreke so stale v vrstah kakor vojaki pri slavnosti, in razloček med rdečimi storži in srebrnom vej je bil zares prekrasen. Nikdar pozneje se mi ni zdel noben drevored tako lep, kakor je bil tisti.

Moja mladost je bila polna nenavadnega, kajti vsaka nova stvar mi je pomenila odkritje, vsaka nova dogodivščina pustolovščino, vzbujajoča veselje in vznemirjenje. Toda govorila bi neresnico, ako bi zamolčala, da tudi bolečin in grenkih razočaranj ni manjkalo.

Slovo mi je bilo vselej že bolečina. Moja lastnost je vztrajanje v navadah. Kadar mi kaj seže v srce, mi seže globoko; korenine poženejo od dna in vsako izrutje mi povzroča boleče trpljenje. Veseli me veliko potovati, toda težko mi je kak kraj zapustiti. Hudo mi je celo po krajih, ki jih sicer ne maram posebno. Plašim se vsakega odhoda. Toda življenje nas le temu sili, in čisto moramo od kod oditi za vselej. Zato čutim v vsakem slovesu puščico smrti.

Kljub moji veliki zaupljivosti in optimizmu, s katerim gledam na življenje, mi je neki notranji glas vselej, kadarkoli sem od kod odhajala, tiho dejal, da ne bo nikoli več nobene vrnitve, nobene mogočnosti preživljeno še enkrat doživeti. Čas beži nezadržno dalje in dalje, sili nas naprej, in kar je minilo, se nikdar več ne vrne. V življenju nikoli, v spominu pa, in v njem je lepo in drago; čisto zaradi daljine še veliko lepše. Toda to vendar ni vrnitev resničnosti, ampak le senca ali odblek nečesa, česar več ni: vse je pač le spomin in preteklost.

Bila sem stara nekako dvanajst let, ko je bil moj oče imenovan za poveljnika sredomorskega bojnega brodovja s sedežem na Malti. To je povzročilo nenadno in popolno spremembo v načinu našega življenja.

(Dalje.)

Zanimivosti

10.000 metrov pod morje hoče

V laboratoriju bruselske univerze, dela profesor Piccard že dve leti podmorsko kroglo, s katero se namerava potopiti v globino čez 10.000 m na najglobljem mestu, ki nam je doslej znano: pri Filipinskih otokih. Po znanstvenem „izletu“ v višino 18 km nad morjem se bo zdaj spustil na sproti v globino 10 km pod gladino.

Danes je že povsem gotov model krogle, ki bo več ur kljubovala pritisku 1000 atmosfer, kar dvakratno odgovarja resničnemu pritisku na dnu filipinskih globočin. Jeseni začne Piccard graditi že pravo kroglo, kar bo trajalo dobro leto. Material bo moral skrbno preiskati, kajti najmanjša hiba ali nedovršenost lahko zmanjša odpornost stene, kar pa bi pomenilo katastrofo.

Piccardova podmorska krogla je po obliki in velikosti točen posnerek obeh njegovih stratosfernih gondol. Njen premer je 2 metra. Za debelino stene pa se še ni odločil. Okenca bodo velika 5 cm, razgled pa bo povečalo posebno brušeno steklo. Nad vsakim okencem je nameščen reflektor. V kroglo se stopa skozi krožno odprlino, ki se hermetično zapira. V krogli so pritrjene najnovejši merilne priprave, namenjene največ za kontrolo spuščanja in dviganja, ter fotografski aparati in filmske kamere, ki bodo snemale rastlinstvo in živalstvo ves čas bivanja na dnu morja. Notranjost je preračunana tako, da sta lako v njej dva moža. Ime svojega tovariša, ki se bo z njim spustil v globine, pa Piccard začasno še noče izdati.

Na morskem dnu namerava ostati prof. Piccard dvanaest ur. Pogoji za to niso nikako posebni. Potrebno je samo mirno morje. Spušča se bo s hitrostjo 1 m v sekundi, to je 3600 m na uro, kar pomeni, da bo porabil za pot „tja in nazaj“ okoli šest ur, za delo na dnu pa 4 do 6 ur. Po potopitvi bo omogočevala iskanje in zasledovanje krogle posebna radio-stanica. Da bi se pa izognili težkočam tega iskanja bo prof. Piccard pri spuščanju

in dviganju izstreljeval na površino vsake četrte ure rakete, ki jih vzame s seboj za vse slučaje sto. Za primer, da bi to sredstvo na kakršen koli način odpovedalo, bo vzel prof. Piccard s seboj še fluorescirajoče barvilo v taki množini, da bi lahko pordečil z njim nekaj kvadratnih kilometrov morske površine, tako da bi hidroplani razmeroma lahko našli ono mesto.

Pred končnim sestopom pri Filipinskih otokih pa bo prof. Piccard napravil sveda mnogo poizkusov, s katerimi hoče dokazati popolno varnost in zanesljivost vseh priprav in ukrepov, ki jih je teoretično lako dovršeno premislil in posamezne tudi praktično že preizkusil. Poizkusi se bodo vršili prihodnje leto pri Kanarskih otokih.

20 VOJN V DVEH DESETLETJIH.

Po statistiki Društva narodov je bilo od l. 1918 na vseh peterih kontinentih nič manj ko dvajset vojn, — povprečno torej ena vojna na eno leto. Tu so vse te: boljševiška vojna proti Poljakom v letu 1920, grško-turška vojna l. 1921-22, vojaška obračunavanja med Japonsko in Kitajsko, ki so se začela že l. 1916, vojna med Bolivijo in Paragvajem l. 1934-5, italijansko - abesinska vojna 1935-36 in končno državljanska vojna v Španiji, ki še traja. Vmes pa je bilo še mnogo vojn n. pr. v Hedžasu, Palestini itd.

Miru na svetu torej sploh ni, in drugo: mi Evropeci pravimo, da je na svetu mir, če ni vojne — pri nas.

× 12.000 Turkov se bo izselilo iz Romunije v domovino. Turško poslaništvo v Bukarešti je obvestilo romunsko poljedelsko ministrstvo, da se bo še to leto izselilo v Turčijo 12.000 Turkov, in ga naproša, da bi šla oblastva na roko ljudem pri selitvi v domovino.

× Angleški bombniki dobijo topove. Anglija bo naročila v Kanadi več bombarderjev s štirimi motorji. Težki bodo 30 ton, preleteli pa bodo do 300 milj na uro; njihov akcijski radij bo do 5000 milj. Bombniki bodo oboroženi namesto s strojnimi puškami z majhnimi topovi.

× Rekviriranje pariških avtobusov za manevre. Za prevoz pariškega vojaštva na kraj manevrov v Besancon bo uporabil francoski generalni štab okrog 100 pariških avtobusov. Isto je napravila Francija 1914. leta, ko je prepeljala čete na Marno.

× Oženiti se bodo morali vsi italijanski mladeniči, starejši od 25 let. Predsednik vlade Mussolini namerava izdati odlok, s katerim bo zabranil vsem mladim Italijanom nad 25 let, da bi živeli in bili zaposleni v mestih, ki štejejo nad 50.000 prebivalcev — če niso oženjeni. Na ta način jih hoče prisiliti k ženitvi.

× Dobro vzgojen slon. V Columbusu (država Nebraska) je prispel potujoči cirkus in privedel za reklamo velik obhod po mestu z vsemi živalmi. Zadnji v spremstvu je korakal orjaški slon. Tedaj je nek avtomobilist, ki se mu je mudilo, pa v na glici ni mogel zaustaviti voza, butnil od zadaj v slona. Za slona, ki je bil tako dresiran, je pomenilo to znak, da mora sedeti. Pa je vpričo ubogal in z vso svojo težo 4000 kil sedel na avto, zmečkavši ga ko papir. Avtomobilist se je mogel še pravočasno rešiti z naglim skokom iz voza.

× Turčija naseljuje Žide. Turška vlada je v pogajanjih z židovskimi organizacijami glede naselje evropskega židovskega življa v Aleksandrijskem sandžaku. Naseljeni židje bi naj podprli tamkajšnji turški živeli.

× Poljski in nemški židje v Italiji. Od aneksije Avstrije pa do zadnjih dni se je prijavilo policijskemu ravnanstvu v Milanu in zaprosilo za dovoljenje bivanja 580 Židov iz bivše Avstrije, 572 Židov iz Nemčije in 410 Židov iz Poljske. Milanški listi pišejo, da se mora v svrhu rasiistične akcije prepovedati bivanje in nov dotok Židov.

× Velikanski požar je uničil 15 stanovanjskih poslopij v Plavnici na vzhodnem Slovaškem tako naglo, da ni nobeno gašenje nič zaleglo.

Radio Ljubljana

Nedelja, 28. avgusta. Ljubljana, 8 Jutranja glasba. 10 Prenos bojevnike proslave na Brezju. 12 Opoldanski koncert. 17.30 Koncert. 19.50 Večerna glasba. 21 Pevski in klavirski koncert. 22 Na povedi, vesti, lahka glasba. Beograd, 6.45 Jutranji koncert. 12 Koncert. 20 Narodne pesmi. 21 Operni koncert. — Praga, 17.45 Lahka glasba. 21.05 Koncert Češke filharmonije. — Rim, 20.35 Opera »Gioconda«. — Varšava, 20 Večerni orkestrski koncert.

Ponedeljek, 29. avgusta. Ljubljana, 12 Koncert, vesti. 20 Večerni koncert. 22 Napovedi, vesti, lahka glasba. — Beograd, 20 Operni večer. — 22 Vesti, koncert. — Praga, 20 Koncert. 22 Vesti, Nočni koncert.

Združenje prevoznih obrtov v Mariboru

Sporočamo svojemu članstvu žalostno vest, da je danes po daljši bolezni nas za vedno zapustil naš tovariš, gospod

Janez Mlinarič

voznik

Pogreb dragega nam tovariša bo v ponedeljek, dne 29. avgusta ob pol 16. uri iz mestne mrtvašnice na Pobrežju.

V Mariboru, dne 27. avgusta 1938.

UPRAVA.

17. — 25. septembra 1938

Lepo podeželsko glavno mesto Stajerske vabi na veliko gospodarsko razstavo, ki obsega poljedelstvo, industrijo, obrt in trgovino. Posebne razstave malih živali, rib in vrtnarstva. Razširjen zabavni park z mnogovrstnimi zabavami. Neposredna zveza z brzovlaki: Beograd-Zagreb-Maribor-Graz, Ljubljana-Maribor-Graz. Informacije daje „Putnik“ v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru in vseh drugih podružnicah.

Razno

JEDILNE IN SPALNE SOBE sperane, politirane, pleskane ter kuhinjske, najmodernejsje opreme po najnižjih cenah. Mizarstvo in zaloga pohištva Kompara Aleksandrova 48

JOS. TICHY IN DRUG konces elektrotehnično podjetje. Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 27-56. Izpeliuje elektroinstalacije, stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motoric, lestenecv, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah.

SIRITE »VEČERNIK«!

POHIŠTVO

Iastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloga pohištva združenih mizarjev. Vetrinjska ulica 22. nasproti trvdke V. Weigl. 9-t.

TRGOVSKA ŠOLA KOVAČ. Maribor, Gosposka 46. Prospekt zastoj. 4207

SOLSKKE

torbice in nahrbtnike v veliki izbiri priporoča Kravos. Maribor, Aleksandrova 13. 499

NOVO!

Sprejem v izdelavo in popravilo raznovrstne tehnice in uteži. Izdelava precizna cene zmerne! Makso Kert Aleksandrova 19. 70

2500 DIN

potrebujete, da zaslužite 1000 din mesečno. Pišite na »Anosa, Maribor, Orožnova. 91

MARTIN SAFRAN

izvršuje vsa soboslikarska, črkoslikarska ter pleskarska dela solidno in poceni, najmodernejši vzorci na zalogi. 146

Krekova 16.

ZAGOVINO — DRVA

dobavi poceni Vračko — Limbuš. 389

DVOKOLESA

motorji šivalni stroji, novi modeli otroških in igračnih vozičkov ter triciklov, pneumatika v največji izbiri in po najnižjih solidnih cenah pri »Tribuna« F. Batjel, podružnica, Maribor, Aleksandrova c. 26. 291

AKTOVKE, ŠOLKSE TORBICE nahrbtniki, velika izbira, nizke cene pri M. Sterbal-u, Meljska 2. Trg svobode 6. 495

NOVOST! POZOR!

CENJENE DAME! Najnovejši sistem trajno barvanje trepalnic in obrvi v vseh niansah, popolnoma brez nevarnosti za oči. Samo v frizerskem salonu Anton Veselko, Dvořakova c. 10. 500

KRZNARSTVO ŽELEZNIK Maribor, Kopališka ul. 2, pri poroča cenil, damam brez obvezen ogled novo dosežega krzna. Strojovniško izdeluje, predeluje in popravlja plašče, jopice, ovratnike in druga krznarska dela. Cene nizke! Priporočite se! 521

KONCERT!

Vsako soboto in nedeljo ciganska godba. Prvorazredna kuhinja, pristna litumerska vina, specialiteta renski rizling. Restavracija »Ljubomir«. Rotovski trg. Štöbler. 549

Podpisani Franc Repolusk s tem potrjujem, da sem od čevljarske delavnice gosp.

F. BELICIJANA

v Mariboru. Aleksandrova cesta 61, kot 31. naročnik prejel 1 par moških čevljev zastoj ter omenjeno delavnico radi njene kulantnosti vsakomur najtopleje priporočam. 528

ČE HOČETE

res dobro vino piti, morate v »Prešernovo klet« priti. — Trafenik v Gosposki ulici. 529

POCENI IZDELUJE

obleke, kostume in plašče šivilja Marin, Orožnova ul. 5. 556

JECANJE, BRBOTANJE IN BEBLJANJE se odstranjuje. Pojasnila v Tattenbachovi 15, vrata 2, od 13. do 15. ure. 559

GAMBRINOVA DVORANA Tscheligijevo pivo, prima vina, izborna domača hrana. Sprejma abonente. 562

SPREJMEM GOSPODA v svrhu skupnega gospodinjstva. Dopise pod »Dobra gospodinja« na upravo. 564

Vemo, da ste prijatelj dobre kapljice.

Zato pridite v gostilno A. Senica v Tattenbachovi ulici, kjer Vam bo postreženo s samimi izbranimi vini, dišicim tramincom, muškatinim silvancem, rizlingoni, mežlavcem in rdečim burgandcem. Čez ulico od 11 naprej znaten popust, kot vedno. V priznani kuhinji skrbje za zadovolstvo cenjenih gostov. 581

POSTELJNO PERJE po din 8.—, 10.— kg, čehano kemično očiščeno kg 20.—, 30.—, prima 45.—, 1/2 puh gosji bele in čisti puh, prima, najlepše pri »Luna«, samo Glavni trg 24. 586

JUGO-METRO

Težno 2 pri Mariboru, livarna železa in kovin ter lasna modelna mizarina. Vam dobavlja odlične iz litega železa, bron, medenine po posilanih modelih, vzorcih in risbah. Zahtevajte ponudbe. Prepričajte se o naši kvaliteti in dobri postrežbi. Kupujemo staro železo po najvišjih dnevnih cenah. 584

Posest

KUPIM STAVBENO PARCELO

poleg kolodvora Težno. Ponudbe pod »Težno kolodvor« na upravo. 505

DVOSTANOVANJSKA HIŠA v bližini kolodvora Težno. Naslov v upravi. 525

LEPE STAVBENE PARCELE 700 do 1000 m², idealna lega brez prahu, krasen razgled, blizu kolodvora, za eno- in dvodružinske vile ugodno na prodaj. Pojasnila: Mešovšek, Košaki 55, ali Tattenbachova ul. 13. Telefon 2457. 545

ENODRUŽINSKO HIŠO vzhajem v najem v okolici Studencev. Poznejši nakup ni izključen. Naslov v upravi lista. 553

NOVOZGRADBA Studenci, 2 sobi, kuhinja, vrt, 38.000.—. Šeststanovajska novozgradba, Pobrežje, vrt, 42.000.—. Novozgradba Studenci, vrt 3.632 m², pripravljen za vrtnarstvo, 55.000.—. Tristanovaljska vila pri glavnem kolodvoru, 120.000.—. Vinogradno posestvo, 9 orolov, 40.000.—. Posredovalnica »Rapid«, Maribor, Gosposka 28. 565

DRUŽINSKE HIŠE okoliške od 10.000.— mestne — vile, hiše obrestonosne, trgovske — gostilniške od 150.000.— kmetijske posestva od 60.000.— dinarjev naprej prodaja Posredovalnica, Maribor, Aleksandrova cesta 33. 576

NOVA HIŠA

s 4 stanovanji, studencem in velikim vrtom, mesečni dohodek din 840, ceneno na prodaj. Studenci, Sokolska ulica 96. 580

Prodajam novo zidano HIŠO Gosposvetska ul. 7. Studenci pri Mariboru. 60

Prodajam

PRODAM

»Tatra-avto« 6 sed., 4 chl., za din 6000.—. Vprašanja na upravo lista pod »V voznem stanju«. 506

NOVO MOTORNO KOLO 100 ccm, ugodno napredaj. Tržaška cesta 45. Ogledati v nedeljo ali ob delavnikih od pol 18. ure dalje. 531

IZREDNA PRILIKA! 40.000 kom. zidne opeke, nove, po 25 para, ter 3-tonski avto »Chevrolet« napredaj. Vprašati Koban, Frankopanova 10. 534

Radi preselitve vse: POHIŠTVO: obednica, kuhinja in spalnica, vse lepo in čedno, na prodaj. Naslov pri upravi lista. 546

VINSKI SOD z 34 hl, dobro ohranjen, poceni prodaja Ramšak Jos., Maribor, Meljska 10. 554

LEPA PISALNA MIZA in koncertne citre poceni na prodaj. Trubarjeva 9. 602

POSTELJA z vložkom na prodaj. Primorska 3. 609

Kupim

Kupil bi GORIVO DRVA na meterske stote in vagoni za Zagreb. Obširne kvantitativne in kvalitativne ponudbe poslati na Hübner, Zagreb — Lošinska 27. 367

BRANJARIJO kupim. Naslov pustiti v upravi lista. 578

Takoj kupim dobro ohranjeni
SKOBELNIK (Hobelbank)
Ponudbe: Popovičeva 1, Ma-
ribor. 589

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
solčno, čisto, oddam 1 ali 2
solidnima uradnikoma ali go-
spodičnima. Razlagova ulica
11, vrata 4. 497

OPREMLJENO SOBO
v novi hiši oddam v najem.
Štrossmajerjeva 28. pritličje,
št. 2. 512

OPREMLJENO SOBO
čisto, solčno, oddam z vso
oskrbo, eni ali dvema boljši-
ma gosp. Melje, Trdinova 9.
524

Lepo opremljeno
SOBICO
oddam. Koseskega 43. 543

OPREMLJENO SOBO
oddam dvema gospodoma,
tudi z vso oskrbo. Gosposka
ul. 58-I, desno. 544

Lepo opremljeno, separirano
SOBO
oddam solidnemu gospodu.
Prešernova 18, vrata 4. 555

LEPO OPREMLJENO SOBO
oddam s 1. septembrom boljšemu
gospodu, na razpolago
tudi kopalnica. Naslov Rad-
vanjska cesta 45-I, levo. 560

LEPO OPREMLJENO SOBO
oddam vpokojencu s celo
oskrbo. Ponudbe pod »Či-
stost« na upravo »Večerni-
ka«. 569

OPREMLJENO SOBO
oddam. Slovenska 24, pri-
tičje. 571

OPREMLJENO SOBO
čisto, v sredini mesta od-
dam. Jenkova 5. 575

Lepo, sončno, zračno, opre-
mljeno
SOBO
oddam. Naslov v pravi. 579

ODDAM SOBO
s štedilnikom. Pobrežje, Zr-
kovska cesta 38. 582

VELIKO, PRAZNO SOBO
oddam boljši osebi v bližini
kolodvora. Vprašati Tomšiče
va ul. 22, pri hišniku. 590

LEPO, PRAZNO SOBO
oddam takoj. Vprašati Mesar-
ska ul. 5. 596

ODDAM MALO SOBICO
Sokolska ul. 57. 599

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddam. Pobrežje. Zrkovska
cesta 33. 609

LJUBLJANSKI VELESEJEM

Od 1. do 12.
septembra 1938

Veliko nagradno žrebanje

Brezplačno za obiskovalce velesejma iz tuzemstva

Krasna darila. (Izvezeti so imetniki permanentnih legitimacij za Ljubljano)

Motorno kolo „Bob Phaenomen“ (Vok, Ljubljana) — **Radio aparat** 4 + 1 cevni „Super Ingelen“ (Technik Banja, Ljubljana) — **Šivalni stroj** (modern pogreznjiv) (Vok, Ljubljana) — **30 prvostinskih koles:** Tribuna, F. Batjel, „Condor“, S. Rebolj in drug. Resta, Splošna trgovska družba — „Turnier“ in „Elite“, H. Suttner „Axi“, Ign. Vok, „Panax“. — Darila so razstavljeni na velesejmu.

Odtiraj kupon od vstopnice, napiši nanj svoje ime in vrzi v zapečateno žaro, ki stoji ob glavnem vhodu. Dan obiska poljuben med 1. in 12. septembrom. Komisijso žrebanje bo 12. septembra ob 5. uri popoldne na velesejmu.

Lokal

LOKAL

za vsako obrt, sobo in kuhinjo, oddam poceni v Špe-
sovem selu. Vprašati Denk,
Tezno, Maistrova ul. 1. 538

Dam v najem
LOKAL
pripraven za gostilno ali tr-
govino, v vogalni novi hiši.
Nasipna ul. 81, Pobrežje. 588

Stanovanje

Sprejem
SOSTANOVALCA
ali dva dijaka v vso oskrbo.
Jože-Vošnjakova 21, pritličje
485

TRI GOSPODE
sprejem na hrano in stano-
vanje. Koroščeva 6-II, vrata
št. 8. 504

Lepo eno- ali dvosobno
STANOVANJE
oddam s 15. septembrom. —
Študenti, Sokolska ul. 39.
530

DVA BOLJŠA GOSPODA
ali gospodični sprejem na
stanovanje. Sever. Meljska
cesta 10. 532

TRISOBNO STANOVANJE
solčno, čisto, vse pritlikline,
vrt, oddam oktobra. Jamšek,
Crtomirova 8. 535

SPREJMEM GOSPODA
na stanovanje. Meina 9. 539

GOSPO ALI GOSPODIČNO
sprejem kot sstanovalko.
Vetrinjska 30-I, Kukovič. 540

SOBO IN KUHINJO
oddam. Ptujška c. 14, Tezno.
542

SOBO IN KUHINJO
oddam. Tezno, Ptujška c. 44.
547

GOSPODA

sprejem kot sstanovaleca
na stanovanje in vso oskrbo.
Mlinska 9-I, levo. 541

SPREJMEM DIJAKA
na stanovanje in domačo hrano.
Počehova št. 5. 550

BOLJŠEGA GOSPODA
ali dve gospodični sprejem
na stanovanje. Marin, šivilja,
Orožnova ul. 5. 557

NIŽJEŠOLSKA DIJAKA
vzajem na stanovanje in
hrano. Židovska 12-I. 558

SPREJMEM GOSPODA
na stanovanje. Vojašniška
ul. 12. 653

LEPO STANOVANJE
sobo in kuhinjo, oddam s 1.
septembrom. Betnavska ce-
sta 31. 568

VEČJEGA OTROKA
ali učenca sprejem na hrano
in stanovanje. Strošma-
jerjeva ul. 3b, Neubauer. 583

STANOVANJE
2 sobi in kopalnica. Din 530-
oddam. Naslov: Miklošičeva
ul. 6, mizarstvo. 585

NIŽJEŠOLCA
sprejem v vso oskrbo, po-
moč pri učenju. Naslov v
upravi. 591

STANOVANJE
oddam takoj. Vojašniška uli-
ca 5. 592

Lepo
DVOSOBNO STANOVANJE
oddam s 1. septembrom. —
Kettejeva ul. 27. 593

SOBO IN KUHINJO
oddam stranki brez otrok s
1. septembrom. Ciril-Metodo-
va ul. 10, Študenti. 598

LEPO STANOVANJE
dve sobi in kabine, v Kose-
skega ulici oddam s 1. okto-
brom. Vprašati pri Franjo
Vrabi, Radvanjska c. 24. 600

IX. I. 2350/38-6

DVE LEPI STANOVANJI

in dve sobi, tudi opremljeni,
oddam študenti, Aleksandro
va 17, pri malem mostu. 601

TRISOBNO STANOVANJE
v novi hiši oddam s 1. okto-
brom in opremljeno sobo bolj-
šemu gospodu. Vprašati Rad-
vanjska 49-I. 610

Stanovanje išče

MLADOPOROČENCA
išče stanovanje (2 sobe, ka-
binet, kopalnica). Ponudbe
pod »Centrum« na upravo
lista. 607

Sobo išče

GOSPODIČNA
išče opremljeno sobo z vso
oskrbo. Ponudbe na upravo
pod »Mirna«. 561

Službo dobi

UČENCA
sprejme. S. Forstnerič, miz-
zar. Maribor, Melje, Mother-
jeva ul. 18. 502

KROJAŠKEGA POMOČNIKA
samostojnega, za velike kose,
sprejemmo. »Gentleman«, Ma-
ribor. 522

FOTO-POMOČNICO
sprejme v stalno službo Foto
Kieser, Maribor, Vetrinjska
ul. 30. 527

SAMOSTOJNO KUHAČICO
za vse sprejem. Predstaviti
se od 10.—11. ure v pisarni.
Cankarjeva ul. 26. 526

URARSKI POMOČNIK
samostojni delavec, z lastnim
orodjem in znanjem nemške-
ga jezika, dobi dobro name-
stitev v Ostmaki. Ponudbe
pod šifro »Izvežban« na
upravo tega lista. 534

ŠOFERJA
kavcije zmožnega, sprejem
tako v službo. Vprašati Ko-
ban, Frankopanova 10. 537

UČILIŠČE V MARIBORU
išče za pouk iz knjigovod-
stva nastavnika (knjigovod-
jo). Ponudbe z navedbo šol-
ske izobrazbe in prakse na
upravo lista pod »Stalni za-
služek 1938/39«. 552

PRODAJALKA
špecijske stroke, sposobna,
samostojna moč, katera ob-
vlada perefikno nemški jezik,
se sprejme za takoj. Ponud-
be s sliko pod »Sposobna in
poštena 1. september« na
upravo. 567

KROJAŠKEGA VAJENCA
sprejem. Baša Ivan, Sloven-
ska ul. 20. 594

Sprejem takoj
ČEVJARSKA MOČI
galanterije in za zgornje
dele. Jakac Anton, Sloven-
ska ul. 24. 597

Službo išče

Mlada
KROJAŠKA POMOČNICA
išče mesto. Nastop takoj. Po-
nudbe pod »Mlada« na upra-
vo »Večernika«. 527

Realitetna pisarna v Maribo-
ru, Aleskandrova 33 sprejme
SODELAVCA
marljivega proti pristojbini
din 2000.—. 604

Damski salon sprejme
POMOČNICE
z dnevno plačo 30—40 din.
Ponudbe poslati na upravo
pod »Pridnost«. 605

Pouk

POUK.
Dajam ceneni pouk v violini.
Informacije Sodna 9-III, des-
no. 566

Širite »Večernik«

Kolesa vseh znamk
na obroke Din 25- tedensko
Magdalenc. Rače

FOTOAMATERJI!

Kopiramo na
LUPEX papirju,
zato je naša izdelava prvo-
razredna.
Solidno in poceni!

Fototrgovina Ivan Pečar, Gosposka 11

Cenj. občinstvu vlijudno sporočam, da sem otvorila

Novo modno trgovino

s prilom, nogavicami, rokavicami,
pletanimi jopicami i. t. d. i. t. d.

na Koroški cesti št. 10

Potrudila se bom vsakogar najboljšje postreči.

Se priporoča

„VIDA“ modna trgovina
Koroška cesta 10

Dražbeni oklic

Dne 17. oktobra 1938 ob 11. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11
dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga: CIGLENICE vl. št. 28

Cenilna vrednost: Din 42.359 50

Najmanjši ponudek: Din 28.239 66

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču
najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se
jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja,
ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni
deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 27. junija 1938.

RANILNICA

DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso
svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižke na tekoči račun
po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, prej
Južnoštajerska hranilnica